

Belföldi hírek

bb.1. erdey-gruz tibor expozéja

ms/gk/zs/a/hgy

1974. május 6.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk erdey-gruz tibornak, az akadémia elnökének a hétfőn kezdődő akadémiai közgyűlésen elhangzó szóbeli expozéját. keretet később adunk, a beszéd embargós, csak jelzésre használható fel.

x x x

- az akadémia tevékenységének fő tendenciája a múlt évben is a párt tudománypolitikai irányelveihez igazodott, amelyeknek kidolgozásában annak idején az akadémia is aktív részt vett. a legtöbb tudományágban lendületes a haladás. a régebbi kutatóhelyek felszerelésének avulását a múlt évben túlkompenzálta a tevékenység jobb megszervezése, a kutatóeszközök tervszerű együttműködéssel előmozdított jobb kihasználása és további jól felszerelt kutatóhelyek megnyitása. fokozni kell azonban az erőfeszítéseket a nagyműszerek felújítása érdekében is - mutatott rá erdey-gruz tibor -, mert a tudomány gyors haladása következtében ezek ma-napság sokkal gyorsabban avulnak el, mint a múltban.

- a természettudományok és a társadalomtudományok hazai művelőinek egyaránt erősödött a kapcsolata a gyakorlat-tal, mind több vonatkozásban fordulnak az aktuális problémák kutatása felé.

/folyt.köv./

- 1 -

b.1./ erdey-gruz tiber.....1.folyt./-a

- a tudománypolitikai irányelvek szellemében újabb lépések történtek abban az irányban, hogy a kutatási kapacitást a fontos kérdésekre koncentrálják. megnőtt a társadalomtudományok közéleti szerepe és részesedésük a kutatási erőforrásokban. előmozdították ezt azok az időszaki tudományos problémák, amelyek kidolgozását az mszmp központi bizottságának agitprop. bizottsága kérte az akadémiától. a fejlődés azonban nem volt egyenletes, és a társadalomtudományoknak is vannak olyan ágazatai, amelyek még nem elégítik ki a társadalmi igényt. az akadémia fontos hivatása a tudományágak olyan arányu továbbfejlődésének a gondozása, ami összhangban van a szocialista társadalom haladásával.

ezután az akadémia tudományos testületeinek, a tudományos osztályoknak és bizottságoknak tevékenységét elemezte. a tudományos testületek a korábbinál többet foglalkoztak országos jelentőségű tudományos és tudománypolitikai kérdésekkel, de még sok esetben nem eléggé töltik be azt az országos irányító szerepet, ami az akadémiai törvény szerint megilleti őket és amit a tudományos-technikai forradalom korszakában az ország el is vár tőlük. a tudományos osztályok egyrészt nem mindig eléggé kezdeményezők országos érdekű problémák megvitatásában, másrészt állásfoglalásaikban sok esetben még tulságosan érvényesülnek a szűk szakmai szempontok, nem kellően tükröződik az országos szemlélet. ezért tovább kell erősíteni az osztályok állásfoglalásaiban, a tudományos szakmai vonatkozások mellett, az ország reális társadalmi igényeinek és gazdasági lehetőségeinek széles körű mérlegelését. szívósabban kell törekedni az adott társadalmi helyzetben a haladást optimálisan előmozdító koncepciók kidolgozására, s ennek során a szóban levő tudományágazat igényeinek az országos távlatokba való beillesztésére.

az elmúlt évben fokozódott a tudományos osztályokban és a bizottságokban a tudományágazati helyzetelemzések és fejlődési prognózisok kidolgozására irányuló tevékenység. hét ilyen ágazati helyzetelemzés került az akadémia elnöksége elé. ezek közül például a szilárdtestfizikára, a szerves, valamint a makromolekuláris kémiára vonatkozó helyzetelemzés széles körű előmunkálatok és elmélyült viták alapján reális következtetésekre jutott, ennek nyomán és az elnökségi állásfoglalás előmozdítja a gyakorlati munkát.

/folyt.köv./

- 2 - született

hu'

bb.1./ erdey-gruz tiber.....2.folyt./-a

készültek azonban kevésbé megalapozott és körültekintő helyzetelemzések is, amelyek nem eléggé reálisan itélik meg az igényeket és a lehetőségeket, nem hozzák kellően, széles látókörűen összhangba a tárgyalt szakmai problémát az országos érdekekkel. elég sok esetben találkozni olyan jelenséggel, hogy a kutatóhelyek megmerevedtek, szervezetük és tematikájuk nem elég rugalmasan alkalmazkodik a társadalmi haladás gyorsan változó igényeihez. az osztályok ajánlásaiban is tapasztalható még a szemlélet, amely minden időszaki, új feladatot újabb kutatási kapacitások létrehozásával szeretne megoldani, ahelyett, hogy körültekintő elemzéssel a folyamatban levő kutatások között javasolna megfelelő átcsoportosításokat.

foglalkozott a beszámoló azzal a sokat vitatott kérdéssel, hogy megfelelő arányban részesedik-e az alapkutatás a kutatásra és fejlesztésre fordított erőforrásokból. rámutatott, hogy napjainkban mindinkább elmosódik a határ az alap- és az alkalmazott kutatások között. ezért időszaki lenne az alap-, az alkalmazott és fejlesztési kutatás másfél évtizeddel ezelőtt kialakított elhatárolását felülvizsgálni és helyébe új, korszerűbb körülírást kidolgozni. ebben nem a kutatás különböző szintjeinek elkülönítésére kellene a hangsúlyt helyezni, hanem inkább arra, hogy az új dolgok fölfedezése és a meglevő ismeretek új felhasználásának gyakorlati megvalósítása egyaránt alkotó munkát igényel.

a tudományos minősítés hazai rendszeréről szólva erdey-gruz tiber elmondta, hogy ezen a téren is mutatkozott előrelépés a múlt évben, például növekedett a műszaki alkotások címén minősítettek száma. a tenivalók közé sorolta, hogy alaposan meg kell vizsgálni a különféle bíráló észrevételeket, amelyek kifogásolják a tudományos eredmények értékelésének módját, azt, hogy kevés az érdemleges vita, az elbírálás alkalmával, s hogy némely döntés indokolása hiányos. az azonban kétségtelen, hogy a tudományos minősítés rendszere bevált és nagymértékben hozzájárult a kutatói utánpótlás neveléséhez. a tudományos fokozatoknak nagy a tekintélyük és törekednünk kell e tekintély további növelésére. ezzel kapcsolatban hangsúlyozta: a kandidatusi és doktori fokozat ne csupán valamely tudományos tevékenység elismerése legyen, hanem mutasson irányt, hogy milyen tudományos problémakörökben legidősebb a kutatás a társadalom gazdasági, műszaki és kulturális haladásának előmozdítása érdekében.

/folyt.köv./

- 3 -

hu'

bb.1./ erdey-gruz tiber.....3.folyt./-a

nagy gondot kell fordítani a tudományágazatok közötti határterületeken folyó komplex kutatásokra és a kutatói kollektívák olyan tagjainak minősítésére, akik alkotó módon vesznek részt a munkában. el kell oszlatni azt a tévhitet, hogy a jelentős kollektív kutatásokban való részvétel helyett könnyebb utja a fokozat megszerzésének valamely téma egyedüli kidolgozása, még akkor is ha csupán kis jelentőségű mellékkérdéssel függ össze. a tudományos minősítésben is kiemelten kell megbecsülni a távlati kutatási tervek megvalósítása érdekében végzett kollektív kutatásokat. fokozni kell továbbá a bíráló bizottságok tekintélyét és úgy kell kiválasztani tagjaikat az adott téma legjobb szakértőiből, hogy a tudományos minősítő bizottság plénuma előtt ne kerüljön sor a bíráló bizottság egyöntetű állásfoglalásának szakmai elvetésére.

erdey -gruz tiber expozéjában utalt arra a szerepre, amelyet akadémia - a művelődésügyi minisztérium felkérésére - magára vállalt a közoktatás továbbfejlesztése, illetőleg korszerűsítése, valamint a távlati műveltségi koncepció kialakítása terén. ebből a célból az akadémia elnöksége a múlt év szeptemberében közoktatási bizottságot hozott létre. ez a bizottság természettudományi, matematikai és társadalmi albizottságot alakított. noha ez a tevékenység még csak a kezdetén tart, a bizottság és albizottságai már eddig is nagy és megbecsült munkát végeztek, közvetlen kapcsolatban az oktatás korszerűsítésével ugyancsak foglalkozó tudományági bizottságokkal és a szakemberek széles körére támaszkodva.

- napjainkban, amikor a kutatási tevékenység mind szerteágazóbbá válik és a különböző ágazatok mindinkább összeszőődnek, egyre növekszik a tudományos tevékenység koordinálásának fontossága - hangsúlyozta az elnök. az akadémia a társadalomtudományi és a természettudományi kutatások országos koordinálásáért felelős. ebben az irányban még csak kezdeti lépések történtek.

a beszámoló végül a legközelebbi feladatokkal foglalkozott. az egyik legjelentősebb feladat az akadémia részvétele az országos távlati tudományos kutatási terv öt évvel történő meghosszabbításában. hasonlóan fontos a tudományágazati helyzet-elemzések és prognózisok kidolgozásának folytatása. még az őszszel foglalkozniuk kell a tudományos osztályoknak az akadémia kutatóbázis fejlesztési tervének részleteivel. a terv alapelveit a főtitkár előterjesztése alapján a múlt évi közgyűlés már jóváhagyta. fontos, hogy az osztályok ne önmagában vitassák meg a kutatóbázis részletes fejlesztési tervét, hanem vessék össze a többi országos főhatóság kutató intézeteinek fejlesztési terveivel. országos szemlélettel foglaljanak állást abban a tekintetben, hogy az akadémiai tervek az ország egységes érdekének megfelelően illeszkednek-e a többi tárcák terveihez. az előkészítő munkák már tavasszal megindulhatnak, mivel a kutatóbázisok fejlesztési terveit a számbajövő országos főhatóságok már rendelkezésre bocsátották. /folyt.köv./

- 4 -

n /

bb.1./ erdey-gruz tiber.....4.folyt./-a

- megkezdődtek már a magyar-szovjet tudományos és műszaki együttműködésre vonatkozó egyezmény megkötésének 25.évfordulója alkalmából az idén szeptemberre tervezett ülészak előkészületei, továbbá az akadémia alapításának 150.évfordulóját ünneplő jövő évi közgyűlés előmunkálatai. a jubileum évében fokozzuk erőfeszítéseinket annak érdekében, hogy a hazai tudomány még hatékonyabban szolgálja a társadalmi haladást. igyekezzünk széles körben ismertetni a hazai kutatók eddigi szolgálatait, továbbá körvonalazni az akadémia helyét a jövő társadalmában - fejezte be expozéját erdey-gruz tiber./mti/

-.-

bb.2. köpeczi béla expozéja

ms/gk/zs/a/hgy

1974. május 6.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk köpeczi béla-nak, az akadémia főtitkárának a hétfői közgyűlésen elmondandó expozéját. keretet később adunk, a beszéd embargós, csak jelzésre használható fel !

x x x

bevezetőben emlékeztetett arra, hogy a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának tudománypolitikai irányelvei megállapították: a tudomány szerepe megnőtt a szocialista társadalom fejlődésében. a dokumentum ezzel kapcsolatban hangsúlyozta a társadalmi szükségletek és a kielégítésüket szolgáló kutatások egybehangolásának jelentőségét.

- a társadalmi szükségleteket mindenekelőtt az illetékes pártfórumok tudatosították és az mshmp x. kongresszusán hozott határozatok alapján került sor azoknak a fő irányoknak és célprogramoknak a meghatározására, amelyek az országos távlati tudományos kutatási tervet alkotják. a feladatok kialakításában a kutatók széles köre is részt vett. ebben a munkában világossá vált, hogy csak komplex, illetve interdiszciplináris megközelítéssel lehet a célokat elérni.

/folyt.köv./

- 5 -

v

bb.2./ köpeczi béla.....1.folyt./-a

a távlati terv céljai nagymértékben meghatározzák a témaválasztást, bár ez még nem jelenti azt, hogy a témakonzentráció kielégítő volna. ezt a tendenciát erősítete, hogy a főirányok koordináló tanácsai az illetékes kutatóhelyekkel együttműködve kialakították a legtöbb főirány középtávu terveit. a továbbiakban feltétlenül javítani kell a tervező és koordináló tevékenységen kívül a szervező és finanszírozó munkát is. a tervidőszak 1975. december 31-én ér véget, van tehát még idő arra, hogy ahol szükséges, az erőket átcsoportosítsuk vagy a tervet módosítsuk. a szükséges döntések meghozatalában segítségünkre lesz a kutatási-fejlesztési témák országos nyilvántartása, amelyet a kormány nemrég rendelt el, valamint az országos távlati tudományos kutatási terv nyilvántartásának és a kutatóhelyek középtávu terveinek végrehajtását értékelő akadémiai beszámolási rendszer folyamatban levő kialakítása is.

- az elmúlt négy esztendő egyik jelentős eredménye, hogy a kutatás és a gyakorlat szorosabb kapcsolatba került egymással. erről a kedvező fejlődésről mindenekelőtt a kutatóhelyek középtávu tervei tanuskodnak. ezek végrehajtásáról azonban csak a tervidőszak végén adhatnak számot. két terület eredményei viszont máris jelzik, hogy a kutatások a társadalmi szükségletek jobb kielégítése szempontjából már eddig is jó irányban haladtak. az mszmp kb agitációs és propaganda bizottságának ajánlásai alapján a társadalomtudományi kutatóhelyek a középtávu tervben 17 témakörben végeztek kutatást és állítottak össze tanulmányokat, amelyek hozzájárulhatnak a xi. pártkongresszus tudományos előkészítéséhez. ez is példázta, hogy a társadalomtudományi kutatás új módon veszi ki részét a népgazdaság a társadalmi élet, a kultúra problémáinak feltárásából és megoldásából. egyben arra is példa, hogy a kutatás szabadságát és társadalmi felelősségét hogyan lehet hatékonyan érvényesíteni ideológiai szempontból is.

- a kutatás és a gyakorlat szorosabbá váló kapcsolatainak másik mutatója, hogy főleg a műszaki és a természettudományokban jelentősen megnőtt a szerződéses munkák volumene.

/folyt.köv./

- 6 -

Ln

bb.2./ köpeczi béla.....2.folyt./-a

az elmúlt időszakban az akadémia intézeteinek ebből eredő árbevétele 170 százalékkal, 134 millióról 364 millió forintra emelkedett. a szerződéses munkák a tudományos testületek és a szakigazgatás, valamint az intézetek egyöntetű megállapítása szerint nemcsak a gyakorlatot, hanem az alapkutatót is segítik. a népgazdasági eredmények az intézetek ez irányu tevékenységének társadalmi hasznosságát bizonyítják.

a szakigazgatás az elmúlt évben kidolgozta az akadémiai kutatóhálózat fejlesztésének irányelveit. a tavalyi közgyűlésen elfogadott irányelvek alapján kerül sor a következő öt éves terv konkrét fejlesztési elképzeléseinek meghatározására, amelyeket a jövő évi közgyűlés elé terjesztenek.

a főtitkár beszámolt arról, hogy április 1-től 44 egyetemi tanszéken átadták az akadémiai támogatást az egyetemeknek és rövidesen sor kerül az orvosi és agrártudományi területen is az akadémiai támogatás rendszerének felülvizsgálatára. mindez az akadémián belüli koncentrációt szolgálja és az egyetemi kutatások erősítéséhez is hozzájárul. az akadémia egyébként sem szűnik meg támogatni az egyetemi kutatóhelyeket, főleg azokat, amelyekből önálló vagy közös egyetemi és akadémiai intézet válhat. céltámogatást nyújtanak továbbá szerződések alapján az egyetemi tanszéknek meghatározott munkák végzésére, elsősorban a távlati kutatási főirányokban.

az elmúlt években jelentősen fejlődött a vidéki kutatóbázis. a négy év alatt munkába állított új létesítmények értéke 694 millió forint volt. ennek több mint háromnegyedét fordították a szegedi biológiai központ, a martonvásári mezőgazdasági kutató intézet, a debreceni atommagkutató intézet és a napfizikai obszervatórium, valamint a soproni geodéziai és geofizikai kutató intézet céljaira.

köpeczi béla ezután körvonalazta az akadémiai kutatóhálózat igazgatásában végrehajtott változtatásokat, majd arról szólt, hogy a szakigazgatás fontos feladatának tekintette a kutatási feltételek megjavítását, a rendelkezésre álló erők és eszközök ésszerűbb és hatékonyabb felhasználását.

/folyt.köv./

- 7 -

Ln

bb.2./ köpeczi béla.....3.folyt./-a

- a költségvetés évente 6-7 százalékkal növekedett, s ez szükségessé tette az eszközök koncentrálását és szelektív átcsoportosítását. a fizikai, a kémiai és a műszaki tudományokban a fejlesztést főleg a szerződéses munkákra alapozták. a folyamatban levő beruházások főleg az ugynevezett egzakt természettudományok céljait szolgálják. így befejezéséhez közeledik a budaörsi kutatótelep építése, ahol többek között helyet kap a matematikai kutató intézet. épül a központi kémiai kutató intézet szerves laboratóriuma, a központi fizikai kutató intézet szilárdtestfizikai laboratóriuma, a műszaki kémiai kutató intézet új székháza, a csillagvizsgáló intézet piszkéstartó obszervatóriuma. a befejezett beruházások kétharmada és a költségvetési fejlesztés jelentős hányada a biológiai és az agrártudományok fejlődését segítette. a társadalomtudományok közül főleg a közgazdaságtudományi, a pedagógiai, a pszichológiai és a szociológiai kutatásokat részesítették előnyben. az elmúlt négy évben 64 millió forintot fordítottak az akadémia várbeli épületeinek helyreállítására. ez főleg a társadalomtudományi intézetek elhelyezését javította.

- reméljük, hogy a most készülő ötéves tervben lehetőség nyílik a megkezdett építkezések folytatásán túl a már régóta tervezettek megindítására is. nagyon jelentős az elmúlt években a műszerbeszerzésben elért előrehaladás. a következő ötéves terv egyik nagy feladata a nagyműszerek beszerzése lesz. központi fejlesztési forrásokból már a mostani és a következő ötéves tervben is jelentős beruházási kereteket kapunk eszr-számítógépek beszerzésére.

- minthogy tudományos fejlődésünk döntő feltétele a megfelelő kutatói gárda kialakítása, az elmúlt években nagy gondot fordítottunk a személyzeti munkára, az új formák és módszerek alkalmazására. a tudománpolitikai irányelvek utmutatás alapján bevezettük a vezetőknél a pályázati és a határozott idejű megbízási rendszert. új formák alakultak ki a továbbképzésben, gondot okoz azonban, hogy milyen legyen a rendszeres posztgraduális képzés és miképpen ösztönözhetjük kutatóinkat a kandidátusi fokozat megszerzésére. jelentős az előrehaladás a nyelvoktatásban és -tanulásban, sok helyen nincsen azonban megoldva az ideológiai továbbképzés. ezért javítani kell a műhelymunkát, a kollektíváknak meg kell ismerkedniük az elkészülő tanulmányokkal és a felmerülő problémákról rendszeressé kell tenni a szakmai-ideológiai vitákat. mindez nem kis mértékben járulhat hozzá az elméleti tevékenység színvonalának javításához is.
/folyt.köv./

- 8

Lu

bb.2./ köpeczi béla.....4.folyt.-/a

Köpeczi Béla ezután az április 1-től bevezetett kutatóintézeti béremelés hatásait ismertette. az intézetek a kutatók bérének átlagosan 20, a nem kutatókét 10 százalékkal differenciáltan emelték és külön tekintettel voltak a kezdő fiatalok nehéz helyzetére. az egyidejűleg bevezetett új bérrendszerben megszűnt a korpótlék; helyette a három évenkénti kötelező fizetésemelésen alapuló fokozatos előléptetési rendszert alkalmazzák. intézkedések történtek a nődolgozók és a fiatalok helyzetének megjavítására. a problémák megoldására akcióprogramot dolgoztak ki. az ifjúsági parlamentek feladata lesz majd, hogy az intézkedések mérlegét megvonják és a további teendőket meghatározzák.

az akadémia nemzetközi kapcsolatairól szólva kiemelte a főtitkár, hogy a szocialista országok vonatkozásában újat jelentett a közös akadémiai témák kijelölése, a közös kutatások előtérbe helyezése. egyre több intézetünk vesz részt a kgst programjainak megvalósításában is. nőtt a szocialista országokba irányuló tanulmányutak száma, szorosabbá váltak a személyi kapcsolatok. a tőkés országok irányában főleg tanulmányutakban, tapasztalatcserékben jelentkeznek a kapcsolatok, egyezményes utak és egyéni meghívások formájában.

befejezésül az szakigazgatás legfontosabb feladatait jelölte meg a főtitkár. kiemelte az országos távlati tudományos kutatási terv főirányáiban folyó munkák jobb összehangolásának, a témakonzentrációnak, a személyi és gazdasági erőforrások céltudatosabb felhasználásának jelentőségét. az érdekelt minisztériumokkal közös feladatként ki kell alakítani a következő ötéves tervidőszakra a kutatóhálózat fejlesztésének konkrét tervét. a személyzeti munkában előtérben álló feladat a vezetői utánpótlás és a kutatók szervezett ideológiai továbbképzése. nemzetközi viszonylatban fő feladat a szocialista akadémiaikkal fennálló kapcsolatok további erősítése, a kgst komplex programjában való még hatékonyabb bekapcsolódás.

- kutatóhelyeinknek s a központi igazgatási szerveknek még szorosabb együttműködésre kell törekedniük az akadémia testületével, a tudományos kérdések megvitatásában, a minisztériumokkal és más állami szervekkel pedig a gyakorlattal való kapcsolatokat további javításában, - fejezte be előterjesztését az akadémia főtitkára. /mti/

-.-

- 9 -

Lu

bb.3. akadémiai díjak

ob/mm/p zs hgy

1974. május 6.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk az akadémia május 6-i nyilvános közgyűlése keretében kitüntetendők névsorát. az anyag feloldásig e m b a r g ó s !

x x x

a magyar tudományos akadémia elnöksége az 1974. évi akadémiai aranyérmes lengyel béla akadémikusnak adományozta, sok évtizeden át kifejtett tudományos és tudománypolitikai munkássága elismerésül. lengyel akadémikus kiemelkedő kutatói, oktatói és tudományos közéleti tevékenysége mellett értékes munkásságot fejtett ki a korábban elhanyagolt szervetlen kémiai tudományág föllendítése érdekében. ennek keretében különösen az üveg elektromos vezetési mechanizmusának, az üvegelektródok sajátosságainak, valamint a szilánok szintézisének, bomlásának és egyéb tulajdonságaival kapcsolatos fizikai-kémiai összefüggéseknek a feltárása terén szerzett kiemelkedő érdemeket.

a magas kitüntetést erdey-gruz tiber elnök nyújtotta át lengyel bélának, aki meghatottan mondott köszönetet az elismerésért,.

ezt követően az akadémiai díjakat nyújtotta át az elnök.

megosztott díjat kapott varga rózsza és patyi sándor a népi írók bibliográfiájának elkészítéséért.

egyéni díjat kapott lukács józsef, a filozófiai tudományok doktora az „istenek utjai,„ című könyvéért.

r. várkonyi ágnes, a történelemtudományok doktora „a pozitivisták történeti szemlélete a magyar történetírásban,„ című kétkötetes munkájáért részesült kitüntetésben.

/folyt köv ./

-10-

bb.3. akadémiai díjak...folyt /p

schmidt tamás, a matematikai tudományok doktora a modern algebrakutatás terén elért eredményeiért kapott jutalmat.

megosztott díjban részesültek a zr-6 zéróreaktoron teljesítendő tudományos program megalapozásában, a reaktor tervezésében és megépítésében nyújtott kiemelkedő tudományos tevékenységükért a központi fizikai kutató intézet szakemberei: szabó ferenc igazgatóhelyettes, gyimesi zoltán főosztályvezető, szathmáry zoltán, turi lászló és valkó jános tudományos munkatársak.

sváb jános, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa a biometria és populációgenetika bevezetésével és ezek alkalmazásának fejlesztésével az agrártudomány jóformán valamennyi ágának fejlődését elősegítő tudományos tevékenységéért került a kitüntetettek közé.

megosztott díjban részesült béládi ilona, az orvostudományok kandidátusa és nász istván, az orvostudományok doktora, az adenovírus-kutatás terén közösen elért eredményeikért.

egyéni díjat kapta meg az akadémiai díjat fuchs erik, a műszaki tudományok kandidátusa, a diffúziós folyamatok elméletének továbbfejlesztése terén elért eredményeiért.

nagy istván, a műszaki tudományok kandidátusa a középfrekvenciás inverterek és a szinkrongenerátorok gerjesztési rendszereinek kutatása terén elért teljesítményéért kapott díjat.

bodor géza, a kémiai tudományok doktora a műszalak szerkezetének kutatása, valamint a polimerek szupermolekuláris szerkezetének vizsgálata terén elért elméleti és ipari szempontból egyaránt kiemelkedő, nemzetközileg is elismert tevékenységéért érdemelte ki az elismerő jutalmat.

megosztott díjat kaptak solymossy ferenc és fedorcsák imre, a biológiai tudományok kandidátusai, a nukleinsavak izolálásával kapcsolatos új módszer kidolgozásáért és bevezetéséért.

kornai jánost, a közgazdaságtudományok doktorát az „anti-equilibrium,„ című munkájáért részesítették elnökségi kitüntetésben./mti/

-11-

inbb.4. az ünnepi könyvhét programjából

i r6/gk/p hi hgy

1974. május 6.

Egerben lesz idén az ünnepi könyvhét országos vidéki megnyitója, ahol színes, gazdag és változatos programmal készülnek a nagy eseményre, - minden nap színes program és sok meglepetés várja majd az érdeklődőket.

Junius 2-án délelőtt 11 órakor az egri tanárképző főiskola udvarában lesz az ünnepélyes megnyitó, amelynek programjában részt vesz a magyar néphadsereg zenei szakközépiskolájának növendékeiből alakult fuvószerekar, az egri gárdonyi Géza színház társulata, az egri szimfonikus zenekar, a debreceni Kodály-kórus és a népszerű kalácsa-együttes. az érdeklődők megtekinthetik a megyei művelődési központ és a heves megyei fotóklub által meghirdetett „az olvasó ember világa”, című kiállítást, a megyei uttörőházban pedig a Reich Károly és Würtz Ádám meseillusztrációiból rendezett tárlatot. a megyei könyvtárban rendezett kamarakiállításon a könyvhetek és könyvnapok történeteit is megismerhetik az egri könyvhét résztvevői.

a magyar rádió huszperces jubileumi „könyvről könyvért”, vetélkedőt közvetít a könyvudvarból. ugyancsak az ünnepi könyvhéten rendezik meg a könyvtárosok és könyvterjesztők szakmai tanácskozását a megyei könyvtárban. külön érdekességnek ígérkezik a gyerekek aszfaltrajzversenye az egri csillagokról és a könyvhét záróprogramja, a műsoros könyvtombola-játékkal egybekötött könyvbál.

már az ünnepi könyvhét előzeteként nyílt meg mezőberényben a művelt nép könyvterjesztő vállalat minden igényt kielégítő új könyvesboltja. a vállalat ebben az esztendőben már a harmadik könyvesboltot adta át az olvasóközönségnek. a tervek szerint az év folyamán 10-14 új, korszerű könyvesbolt nyílik a vidéki városokban, nagyközségekben. a művelődéspolitikai céloknak megfelelően ugyan fejlesztik a hálózatot, hogy korszerű könyvesboltok nyiljanak olyan községekben, illetve vidéki városok új lakótelepein, ahol eddig nem működött könyvüzlet. e törekvések jegyében kapott új boltot ebben az esztendőben a zánkai uttörőváros, a debreceni csapó utcai lakótelep és mezőberény. debrecenben egyébként új könyvesbolt nyílik a darabos utcai lakótelepen is. a hálózatfejlesztési tervben szerepel új könyvesbolt nyitása szentendre külső körzetében, leninváros új városközpontjában, a tankönyvkiadó vállalat támogatásával pedig egy pedagógus szakkönyvesbolt létesítése szegeden. erre az évre tervezi a vállalat az érdi és a pomázi bolt megnyitását is. a balaton déli partjának könyvellátása érdekében új üzemeltető könyvesbolt épül siófokon. ezenkívül számos meglevő könyvesbolt felújítását, illetve bővítését tervezik: az idén a siófoki és a bajai könyvesbolt, valamint a miskolci antikvárium kap korszerű, új berendezést. /mti/

-.-
-12-

tbb 5. településtörténeti pályázat vas megyében

vid/um fm hgy

1974. május 6.

a vas megyei tanács művelődésügyi osztálya és a hazafias népfront honismereti bizottsága pályázatot hirdetett, amelynek célja: felderíteni, hogy vas megyében a jelenlegi községhatárokra belül a történeti időkben - főleg a honfoglalástól a xvi. század végéig - milyen települések voltak, amelyek ma már nem, vagy csak nyomaikban léteznek. a megye régészeti és történeti kutatása mintegy 150 ilyen községnevet tart nyilván: ezek egykori helyét kell megállapítani. a régi településre utalhatnak építkezés, szántás közben tömegesen talált téglák, kövek, faducok, cserepek, a faluba került tárgyak s a temetők is. a pályázatokat október 31-ig kell elkészíteni, az eredményhirdetésre pedig december közepén kerül sor. /mti/

-.-

bb 6. ndk barátság és kulturális napok magyarországon - külföldi kiállítási program budapesten

i nm/pá um hi hgy

1974. május 6.

a szokásosnál is gazdagabb kulturális program ismerteti meg országunk közönségével májusban a világ, elsősorban a szocialista országok kulturájának legjavát. május 7. és 14. között ndk barátsági és kulturális napokat rendeznek hazánkban a baráti szocialista állam megalakulásának negyedszázados évfordulója alkalmából. a változatos rendezvénysorozat sokoldaluan tárja fel a magyar közönség számára ndk-beli barátainknak az elmúlt 25 év során elért eredményeit, művészeti kincseit. ebből az alkalomból budapesten vendégszerepel a világhírű berlini komische oper együttese. a több mint 300 tagú társulat verdi a végzet hatalma és Offenbach „Kékszakáll lovag”, című műveivel örvendeztetni meg a komolyzene kedvelőit. ugyancsak fellép az egyetemi színpadon az ünnepi héten Gisella May a nagynevű szonékesnő is. a programban ünnepi filmbemutató is szerepel. ekkor vetítik első alkalommal az „Utam Leninhez”, című ndk produkciót, és sor kerül más ndk-beli játékfilmek bemutatójára, illetve ifjúsági és mesefilmek seregszemléjére is. két képzőművészeti kiállítás fogadja a műcsarnokban a látogatókat, a baráti országból érkező iródelegáció pedig többek között a fészek klubban találkozik magyar olvasóival.

/folyt.köv./

- 13 -

ln

n'

bb 6./ndk barátság ...folyt./um

május 7-én délben ,,a német antifasiszták ellenállási harca 1933-45,, címmel az ndk budapesti kulturális és tájékoztatósi centrumában fotódokumentációs kiállítás nyílik a német történelmi muzeum anyagából.

május 10-től a kulturális kapcsolatok intézetének dorottya utcai kiállítótermében tekinthető meg gellért hugó magyar származású amerikai grafikumművész tárlata. a 82 éves gellért hugó főként politikai karikatúráival vált közismertté. műveiből ez a harmadik kiállítás, amelyet a magyar közönségnek bemutatnak. a kiállításon 61 alkotását tárja a nyilvánosság elé ez alkalommal.

május 17-én a francia költészet három éve címmel a petőfi irodalmi muzeumban nyílik kiállítás, amely az 1971-73. közötti francia lírából ad átfogó képet 83 kötet, 25 irodalmi folyóirat, 23 portré és számos eredeti kézirat segítségével. ebből az alkalomból francia poéták érkezésére is számítanak. a tárlat anyagát a kiállítás rendezői a magyar irodalmi muzeumnak adományozták. /mti/

--

bb 7. megyei uttörőház épül szekszárdon

vid/um fm hgy

1974. május 6.

szekszárdon megyei uttörőházat építenek a volt városi kulturális ház helyén. a régi elavult épületet lebontják, s ezt a többszáz ezer forint értékű munkát társadalmi összefogással végzik el. /mti/ az mhsz gyulai györgy repülőklub kisz-szervezete.

--

bb 8. vidéki színházi együttesek vendégjátéka a fővárosban

i nn/tm um hi hgy

1974. május 6.

május 10-19. között vidéki színházak kiemelkedő produkciójával ismerkedhet meg a madách színházban a főváros közönsége: három színház társulata nyolc művet mutat be tíz előadásban. a vendégjáték sorát május 10-én, pénteken illyés gyula: testvérek című drámájának bemutatásával a pécsi nemzeti színház nyitja meg. a háromfelvonásos tragédiát nógrádi róbert jászai-díjas rendező, a főbb szerepekben holl istván és győry emil jászai-díjas művészekkel. május 11-én shakespeare ,,tévedések vigjátéka,, című művét adják elő szász imre fordításában. május 12-én csak gyula ,,terézia,, című drámáját viszik színre a pécsiek. /folyt.köv./

- 14 -

bb 8. /vidéki színházi ...folyt./um

május 13-án, 14-én és 15-én a pécsi balett együttese szórakoztatja a modern tánc kedvelőit. tolmácsolásukban liszt faust szimfóniája és bartók béla két arckép című műve kerül a közönség elé. az előbbit eck imre liszt-díjas érdemes művész koreografálta és rendezte, a másikat pedig tóth sándor liszt-díjas. a két egyfelvonásos balettben vendégként orosz adél kossuth-díjas érdemes művész is fellép.

május 16-án kezdődik a veszprémi petőfi színház turnéja. első alkalommal lengyel józsef ,,ujra a kezdet,, című drámáját játsszák a fővárosi színpadon. a kossuth-díjas író első, egész estét betöltő művének főhőse vanicza istván, a 40 éves kommunista, aki a felszabadított koncentrációs táborból tér vissza budapestre, s mielőtt újra kezdené forradalmár életét, egy éjszakán végiggondolja mindazt, ami a táborban, sőt eddigi életében vele történt. május 18-án shakespeare sok hűhó semmiért című vigjátékát láthatjuk pétervári istván rendezésében. május 19-én sarkadi imre ,,kőműves kelemen,, című háromfelvonásos drámáját tolmácsolják a petőfi színház művészei. a drámát a hátrahagyott változatok alapján osztovits levante dolgozta át.

a veszprémiek vendégjátékát megszakítva, május 17-én egy estén a kaposvári csiky gergely színház lép a madách színház dobogójára. tolmácsolásukban shakespeare: ,,ahogy tetszik,, című kétrészes vigjátékát láthatjuk zsámbéki gábor jászai-díjas rendezésében. /mti/

--

bb 9. az atkák nagyobb arányu megjelenésére számítanak a balatonfelvidéki szőlőkben

vid/um fm hgy

1974. május 6.

a balatonfelvidéki szőlőkben és gyümölcsösökben az atkák nagyobb arányu megjelenésére számítanak a szakemberek. az elmúlt évben - még ott is, ahol gondosan védekeztek e kártevők ellen - jelentős volt az atkakár. az apró állatok egyed számának rohamos növekedését a szakemberek véleménye szerint a vegetációs időszakban uralkodó száraz, meleg időjárás idézte elő. az atkák számára kedvező volt az őszi és enyhe téli időjárás is, így nagy számu takácsatka, gubacsatka és szőlőlevél-atka telelt át.

/folyt.köv./

- 15 -

hgy

bb 9. / az atkák ...folytm/um

ezért elsősorban csopak, balatonfüred, révfülöp, somló szőlőskertjeiben - a veszprém megyei növényvédő állomás felhívására a peronoszpóra előtti első védekezés előtt - megkezdtek az idei kártételek megelőzésére a védekező permetezéseket. ez az idő különösen kedvez az atkák elleni védekezéshez, mert az apró állatok ilyenkor a legérzékenyebbek és a csekély lombfelület miatt aránylag kevés permetlével gazdaságos a megelőző permetezés. /mti/

-.-

bb 10. elítélték a motorkerékpár tolvajokat

i bc/pá um hi hgy

1974.május 6.

motorkerékpár lopás miatt egy évi és két hónapi szabadságvesztésre ítélte az első foku bíróság benyő lászló 23 éves segéd munkás budapesti lakost, s egyúttal szabadlábra helyezte. az ügy másodfoku tárgyalásáig eltelt időt benyő arra használta fel, hogy részben egyedül, részben másodmagával újabb bűncselekményeket kövessen el. a fővárosban több parkoló motorkerékpárról bukósisakokat emelt el. a lenin köruton beindított egy várokozó motorkerékpárt, s a járművel budapesten és vidékén motorozott. esztergom és dobogókő között gyorshajtás közben egy kanyarban megcsuszott, s az árokba borult. barátja, aki a hátsó ülésen foglalt helyet, súlyosan megsérült. a megrongálódott motort benyő a helyszínen hagyta. néhány nappal később benyőt, mi- közben egy másik lopott motorkerékpárral esztergomból budapest felé tartott, megállásra szólította fel a rendőrszolgálat. benyő a felhívásnak nem tett eleget, s elszáguldott. a motor azonban felmondta a szolgálatot és benyőt, aki futva igyekezett menekülni, elfogták és letartóztatták. pár nap múlva néhány társával együtt a fertőtlenítő osztályra szállították, de az épületből megszökött. ezt követően lopott motorkerékpárral pusztamérgesre utazott, ahol felkereste farkas jános 23 éves segéd munkást, aki- vel korábban a büntetés végrehajtási intézetben ismerkedett meg. farkast kétszer bevitte szegedre, ott két másik motorkerékpárt loptak. az egyikről átszereltek egy kereket a benyő által használt motorkerékpárra, a másiknak a tankjából átfejtették a benzint, mindkét járműről különféle alkatrészeket leszereltek, s így folytatták utjukat.

a központi kerületi bíróság benyő lászlót két évi és négy hónapi, farkas jánost kilenc hónapi szabadságvesztésre ítélte. /mti/

-.-
- 16 -

Am

bb 11. magyar vállalatok eredményei a kgst Levegőtisztaság-
védelmi munkájában

i ni/tm um ie hgy

1974. május 6.

nemsokára megalakul az intergazoocsiszta közös vállalkozás, a kgst egyik legújabb közös vállalata, amely a levegőtisztaságvédelmi berendezések és műszerek forgalmazásával és a tudományos együttműködés összehangolásával foglalkozik majd. a vállalat alapszabály-tervezetét nemrég tárgyalták meg budapes- ten a kgst 1972-ben alakult környezetvédelmi tanácsának leve- gőtisztaságvédelmi szakértői értekezletén. az ugyancsak ott megvitatott gyártmányszakosítási és tudományos együttműködési témák bizonyítják, hogy a megalakuló közös vállalkozásnak már rendelkezésre áll egy egész sor gép, berendezés és műszer, va- lamint igen sok tudományos és technikai eredmény.

a környezetvédelmi tanács hét munkacsoportjából a levegő- tisztaságvédelmiben folyik jelenleg a legintenzívebb munka. er- ről, s az ottani magyar közreműködésről tájékoztatták a kohó- és gépipari minisztériumban az mti munkatársát.

a levegőtisztaságvédelmi berendezések és műszerek gyártás- szakosítását a kgst gépipari állandó bizottsága irányítja. a vegyi gáztisztító berendezések gyártási ütemtervét 1975. máju- sáig kell kidolgozni, a téma fő koordinátorai szovjet szakem- berek. magyarországon a kénszármazékokat kiválasztó berendezé- sek témafelelőse és részben készítője. a szellőző művek hydroclon elvezetési berendezése - amely nemzetközi színvona- lu és jelentős magyar kutatási eredményeket használ fel - nem- csak a kén-gázok, de más gázok leválasztására is alkalmas. ezek- hez a berendezésekhez a részegységek és alkatrészek gyártás- szakosítását az érdekelt országok között a szellőző művek és a fűtőber épületgépészeti termékeket gyártó vállalat több hazai vállalattal közösen szervezi meg.

a levegőtisztaságvédelem másik területe a porátalmak el- leni védekezés. ehhez is többféle módszer használható. az ioni- zált részecskék leválasztásával dolgoznak az elektrofilterek, az inerciós porleválasztók pedig a centrifugális erőt és a faj- sulykülönbségeket használják fel működésükben. a kgst szakoso- dásban hazánk a közép nagyságú elektrofilterelemeket készíti, ezen kívül minden nagyságrendhez az ugynevezett szóró elektró- dát és a szabályozó részt. a világi szabályozást integrált áramkörű elektronikával oldotta meg. ez az automatika és a szóró- rófej-elektroda különösen nagy érdeklődést váltott ki a szakem- berek körében. egyszerűbb berendezések a zsákos szűrők, a ned- ves porleválasztók, a füstelszívók és a pernyeleleválasztók. ma- gyar vállalatok nemrég több zsákszűrős licencet vásároltak, és az inerciós leválasztók nonosítása is folyamatban van az nszk-ból. a gyártás fővállalkozója és megszervezője a vegyipari géptervező és fővállalkozó vállalat. /folyt.köv./

- 17 -

7.57/um

g30g

bb 11./ magyar vállalatok ...folyt./um

a magyar szakemberek eddig végzett rendszerező munkájának elismerése, hogy a budapesti szakértői tanácskozás megbízásából ez év júliusáig elkészítik az ellenőrző és mérőműszerek, valamint a szabályozó rendszerek összegezését. hazánkban ezen a területen már jelentős kutatási és gyártási eredményei vannak. több műszer áll rendelkezésre az emissziós - a kibocsátás helyén végzett - mérések elvégzésére. a mért adatok laboratóriumi feldolgozása a magyar optikai művek, a labor műszeripari művek és a radelkis szövetkezet műszereivel végezhető. intenzíven fejlesztik a magyar vállalatok azokat a műszereket, amelyek a helyi mérést, feldolgozást és értékelést is elvégzik, és csak a mért eredményeket továbbítják jelzés formájában. az adatok összegyűjtésére készítette el a műszeripari kutató intézet a datamik elnevezésű adatgyűjtő berendezést. figyelemre méltó a vilati hydra iii. elnevezésű telemechanikai rendszere, amely nemcsak adatokat gyűjt, hanem központjából parancs is továbbítható az adatszolgáltatató részautomatikákhoz. /mti/

bb 12. több mint száz ötlet - ujitásokkal pótolják a tervezés fogyatékoságait a bcm-ben

vid/um fm hgy

1974. május 6

az új, legkorszerűbb gyár sem nélkülözheti az ujitók tevékenységét. ezt példázza débbaranya ifjú ipari óriása, a bere-mendi cementmű első egymillió tonnás termelési tapasztalata. a több országból és számos hazai gyárból vásárolt nagyértékű berendezések, gépek összehangolt működése kezdetben nem volt olyan zavartalan, ahogyan papíron elképzelték. ezenkívül tervezési fogyatékoságok is előbukkantak, amelyek szinte kінálták az alkalmat ujitásra. a bcm rövid, másfél éves üzemelése alatt száznál több ujitást, ésszerűsítést javasoltak a dolgozók. elsőként azokon a helyeken, ahol a munkakörülmények rosszak voltak, megkönnyítették a nehéz fizikai munkát, másutt az egészségre ártalmas porképződést csökkentették a gépek mellett. az ötletek nagyrészt a csomagoló üzemben valósították meg. a bcm-ben a tervezettnél is jobban alakult a termelési felfutás, a kiszállítás azonban nem tudta követni ezt a tempót. egy-egy csomagoló berendezés negyven-ötven tonnánál nem teljesített többet óránként, holott az elméleti kapacitásuk ennek kétszeresét ígérte. átalakítással, szerkezeti módosítással megszüntették a hibát. ez évben annak megoldását várják az ötletes dolgozóktól, hogyan lehetne növelni a gépsor átbocsátóképességét. az ujitási mozgalomban való részvétel máris rangot jelent a bcm-ben, a gyár vezetői nagyra értékelik az ujitóktól kapott segítséget. /mti/

8.05/um

- 18 -

grog

bb 13. közlekedési tmk-üzem elektromos kohógáztisztító berendezések átadására készülnek ózdon

vid/um fm hgy

1974. május 6.

az ózdi kohászati üzemek az idén olyan új létesítményekkel gazdagodik, amelyek a dolgozóknak jobb munkafeltételeket biztosítanak és csökkentik a gyárváros levegőjének szennyeződését. így például hódoscsépany térségében 134 millió forintos költséggel épült fel a vállalat közlekedési gyárreszlegének korszerű és tágas tmk-üzeme. az építési és szerelési munkák befejezéséhez közelednek. a 300 dolgozót foglalkoztató üzemben a gyár tulajdonában lévő 21 diesel-mozdony, 18 bagger-daru, 23 gőzmozdony, 11 vasuti daru és 875 különböző típusu vasuti kocsi karbantartását és nagyjavítását végzik majd el az eddiginél jóval kevesebb költséggel. az új üzemrész - amelyhez kényelmes öltözők és fürdők is tartoznak - átadására a második félévben kerül sor.

a másik jelentős beruházás a környezetvédelemhez kapcsolódik. a nagyolvasztó gyárreszleg négy kohójából kikerülő gáz jelentős mennyiségű szennyezőanyagot tartalmaz, és ettől évente mintegy 10-15 ezer tonna por rakódik le a városban. a szálló porok felfogására az utóbbi években már jelentős intézkedések történtek, és most újabb két elektromos kohógáztisztító berendezés üzembe helyezésére készülnek. építésükre százhatmillió forintot fordítottak, és mielőbbi megvalósításukat az országos és megyei szervek 22 millió forinttal támogatták. a két - óránként százezer köbméter teljesítményű - gáztisztítót előreláthatólag szeptemberben adják át, és üzemelésük eredményeként a kohók „portermelése”, minimumra csökken. /mti/

bb 14. együttműködés az iparszerű kukoricatermesztés növényvédelmi módszereinek fejlesztésére

i sb/pá um ie hgy

1974. május 6.

a budapesti vegyiművek újfajta gyomirtó- és talajfertőtlenítő-szerek kutatásával és gyártásával segíti, hogy a mezőgazdaság hatékonyabban használhassa ki az iparszerű növénytermesztési rendszerek modern gépsorait. az új követelmények megismerése és a kutatási eredmények kipróbálása, elterjesztése érdekében a gyár együttműködési szerződést kötött a nádudvari kukorica- és iparinövények termelési társulással, amelynek tag-gazdaságai 80 ezer hektáron kukoricát és 14 ezer hektáron cukorrépat termelnek. a gazdaságok vállalták, hogy a kukorica és az ipari növények termelésénél felhasznált korszerű növényvédőszer alkalmazásának tapasztalatait összegyűjtik, a gyár rendelkezésére bocsátják, és kidolgozzák az iparszerű növénytermesztési rendszerekhez alkalmazkodó modern növényvédelmi módszereket.

/folyt.köv./

8.15/um

- 19 -

bb 14./ együttműködés...folyt./um

az idén már több tizezer hektáron alkalmazzák a gyár négy újfajta gyomirtószerét és egy talajfertőtlenítő szerét. ezenkívül növényvédelmi kísérleteket is végeznek: azokat a növényvédőszerket próbálják ki, amelyeknek nagyüzemi gyártása a következő években kezdődik. a kísérletek eredményét, hatását bemutatókon ismertetik majd a mezőgazdasági szakemberekkel. ezzel lényegesen meggyorsítják egy-egy új növényvédőszer országos elterjedését. ugyanakkor a gyár is jól előre megismeri a gazdaságok igényeit, és ennek megfelelően rendezkedhet be a nagyüzemi gyártásra. /mti/

-. -

a szerkesztőségek figyelmébe!

vasárnapi, bb 27.es számú /somos miklós kiállítása/
hírünket v i s s z a v o n j u k

/mti/

-. -

bb 15. rendőrségi hírek

gk-ju -cz

1974. május 6.

bács-kiskun megyében Lászlófalva határában a gépjárművezetői engedéllyel nem rendelkező juhász sándor 30 éves szobafestő, kiskunfélegyházi lakos egy kölcsönként személygépkocsival gyakorlatlan vezetés következtében nekiütközött egy motorkerékpárnak. a baleset következtében oravec z józsef 49 éves portás, laszlófalvi lakos, a motor vezetője súlyosan, utasa könnyebben sérült meg. juhász segítségnyújtás nélkül továbbhajtott. a rendőrség elfogta és őrizetbe vétel mellett indult ellene büntető eljárás.

kun istván 22 éves segédmunkás, hajduhadházi lakásán villany-motort szerelt, miközben halálos áramütés érte. veszprém megyében balatonfőkajár községben dévényi jános 58 éves nyugdíjas, budapesti lakos kurtat furt a telkén, miközben a rosszul szigetelt vezeték megfogta és halálos áramütés érte. mindkét áramütéses ügyben a felelősség tisztázására vizsgálat indult.

a paksi vasútállomás közelében kiesett egy személyvonatból wolf jános 63 éves éjjeliőr, paksi lakos és a helyszínen meghalt. a vizsgálat folyamatban van. /mti/

-. -

11.05/ju

- 20 -

H 50 g

bb 16. budapesti közlekedési balesetek

gk-ju -cz

1974. május 6.

a xiv. kerület vezér ut és mogoródi ut kereszteződésében kurhájja károly sándor 25 éves kisiparos, budapesti lakos személygépkocsiját a megengedettnél nagyobb sebességgel vezette, a sáros úton megcsuszott és egy fának ütközött. a baleset következtében kurhájja károly sándorné 32 éves háztartásbeli, budapesti lakos, a személygépkocsi utasa a helyszínen meghalt. a személygépkocsi vezetője súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők kórházba szállították. kurhájja vezetői engedélyét a rendőrség bevonta, és ellene az eljárást megindította.

dr. simon lajos 65 éves nyugdíjas, budapesti lakos a xiii. kerület váci ut 170/c. szám előtt nem adott áthaladási elsőbbséget személygépkocsijával és elütötte fehér géza 83 éves nyugdíjas, budapesti lakost, az idős ember súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők kórházba szállították. dr. simon lajos ellen a rendőrség eljárást indított.

a xvi. kerület szabadság ut és lándzsa utca kereszteződésében a kijelölt gyalogátkelőhelyen csurgai attila 21 éves előadóművész, budapesti lakos nem biztosított áthaladási elsőbbséget s elütötte szőlősi sándorné 75 éves budapesti lakost. a mentők súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. csurgai ellen eljárás indult.

a x. kerület gyömrői ut és noszlopi utca kereszteződésében tóth imre 47 éves gépkocsivezető, budapesti lakos tehergépkocsijával nem adott áthaladási elsőbbséget a jelzőtáblával védett útvonalon haladó krizsán béla 28 éves gépkocsivezető, budapesti lakos által vezetett motorkerékpárnak, s összeütköztek. a baleset következtében krizsán béláné 32 éves ápolónő, budapesti lakos, a motorkerékpár utasa súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők kórházba szállították. tóth imre ellen a rendőrség eljárást indított.

a xiii. kerület sallai imre utca és zerge utca kereszteződésében a vezetői engedéllyel nem rendelkező weisz istván 25 éves burkoló, budapesti lakos személygépkocsival felhajtott a gyalogjárda, ahol elütötte héja lajos 45 éves tisztviselő, budapesti lakost. héja lajos súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett, kórházba szállították. weisz ellen eljárás indult. /mti/

-. -

11.15/ju

- 21 -

12 15 g

bb 17. hazánkban ülésezik a maprjal végrehajtó tanácsa

gk-ju -cz

1974. május 6.

az orosz nyelv- és irodalomtanárok nemzetközi szövetségének /maprjal/ végrehajtó tanácsa v.g. kosztomarov professzor-nak, a szövetség főtitkárának vezetésével május 6. és 11. között budapesten az mszbt gorkij fasori székházában tartja soros ülését. a tanácskozáson a szövetség tagországainak képviselőiben részt vesznek m.n. vjatyutnyev /szovjetunió/, dr. a.alitan /nszk/, k.gabka /ndk/, v. kolevszkij /bulgária/, dr. a. menac /jugoszlávia/, dr. sz. siatkowski /lengyelország/, g.jacobsson /svédország/, dr. a.schmid /ausztria/ és suara róbert /magyarország/. a végrehajtó tanács tagjait hétfőn délelőtt a barátság házában fogadta nagy mária, az mszbt főtitkára. a fogadáson az mszbt országos elnöksége nevében nagy mária kosztomarov professzort a magyar-szovjet barátság elmélyítésében kifejtett munkája elismeréseként az mszbt aranykoszorus jelvényével tüntette ki. a fogadáson jelen volt o.g. koroljov, a szovjet nagykövetség első titkára. /mti/

--

bb 18. vöröskeresztes hét szombathelyen

vid/kz-ju -cz

1974. május 6.

vöröskeresztes világnap tiszteletére hétfőn vöröskeresztes hét kezdődött a szombathelyi járműjavító vállalatnál. a hét minden napjára gazdag programot állítottak össze. többek között megrendezik a szakmunkástanulók elsősegélynyújtó bemutatóját, orvosi előadásokat tartanak, találkozóra hívják a gyermekgondozási segélyen lévő kismamákat, s ünnepi taggyűlésen emlékeznek meg a vöröskeresztes világnapról, s kitüntetik az üzem legjobb véradóit. az ünnepi hetet a vöröskeresztes világnap jelszavának „adj vért - életet mentesz,, - megfelelően véradással zárják. /mti/

--

11.25/ju

12²⁵g

- 22 -

bb 19. szakmai tanácskozással, versenyekkel folytatódott a pedagógusjelöltek iii. országos találkozója

vid-kz/gné-ju -cz

1974. május 6.

hétfőn szombathelyen és vépen folytatódtak a pedagógusjelöltek iii. országos találkozásának rendezvényei. a vépi mezőgazdasági szakmunkásképző intézetben szakmai konferenciát tartottak, szombathelyen pedig matematikai feladatmegoldó, szavaló és szövegmondó verseny zajlott le. ugyancsak szombathelyen két kiállítás is nyílt. az egyiken a hazánkban kapható tankönyveket és tanszereket mutatta be a tanért és a tankönyvkiadó vállalat, a másikon a jövő pedagógusai által készített fotóművészeti és oktatástechnikai munkákat láthatják az érdeklődők. három tanácskozás is szerepelt a nap programjában. ezeken többek között az uttörő vezetőképzésről és a kiszűrésű feladatairól volt szó. /mti/

--

bb 20. az iparművészeti muzeum igazgatósága

tr-ju -cz

1974. május 6.

értesíti a látogatókat, hogy hopp ferenc keletázsiai művészeti muzeumát május 7-14-ig kisebb tatarozás miatt zárva tartja. továbbá arról is, hogy az iparművészeti muzeum nagytényi kastélymuzeumban megrendezett „indiai miniatűrök,, című kiállítás - a nagy érdeklődésre való tekintettel - még 3 napig, május 9-ig tekinthető meg. /mti/

--

bb 21. megérkeztek az első beutaltak - megkezdődött a balatoni üdülési szezon

vid/kz-ju -cz

1974. május 6.

a balaton északi partján és hévizen, a szakszervezeti üdülőházakban hétfőn fogadták a beutaltak első csoportjait. a déli partra 8-án érkeznek meg az első vendégek. a tó partján - a folyamatosan nyitó vállalati üdülőt nem számítva - ezen a héten mintegy 15.000 beutalt kezd meg kéthetes pihenését.

/ folyt. köv./

11.55/ju

- 23 -

12²⁵g

bb 21. / megérkeztek az ... 1. folyt./-ju

az első vendégeket mindenütt vitágcsokrokkal köszöntötték, a hét elején mindenütt megtartják az ismerkedési esteket. az üdülők az eseménytelenebb idegenforgalmi előszezon időszakára gazdagabb házi programról gondoskodnak. a társalgókban és az üdülőtelepi klubokban gyakoriak lesznek a műsoros estek. a balatonparti kirándulásokon kívül sok autóbuzsós kirándulás programjában szerepel a bakony és hévíz. a szélcsendes napokon hajókirándulásokat szerveznek a mahart-tól bérelt motoros hajókon és a szot sétavitorlásain. /mti/

bb 22. helikopterek a tokaj-hegyaljai szőlők felett

vid/kz-ju -cz

1974. május 6.

a tokaj-hegyaljai szőlőültetvények peronoszpóra elleni védelmére tavaly tizenhárom termelő- és tíz szakszövetkezet, továbbá a tokaj-hegyaljai állami gazdasági borkombinát, valamint a szőlészeti és borászati kutatóintézet tarcali állomásának részvételével helikopteres növényvédelmi társulás alakult. az elmúlt esztendőben egy helikopterrel kétezerháromszáz hektár termőszőlőt permeteztek. a védekezés eredményes volt. a helikopterről permetezett szőlőket gyakorlatilag nem károsította a peronoszpóra, s ugyanakkor a permetezés költsége is kereken 50 százalékkal csökkent.

a társulás az idén két helikopterrel háromezeröttszáz hektár szőlő „légi” védelmét látja el. a hegyaljai ültetvények több mint ötvenöt százalékát védik már a peronoszpóra ellen a „levegőből”. a társulás a megnövekedett feladatok ellátására a leszálló helyek számát megkétszerezte, s az idén huszonnégy betonpálya áll a helikopterek rendelkezésére.

a felmelegedett, esős májusi időjárás következtében, a szokásosnál korábban kezdték meg a tokaj-hegyaljai szőlőkben a peronoszpóra elleni védekezést. hétfőn mind a két helikopter felszállt, s tarcal, mád, tölcsva határában lévő nagyüzemi ültetvényekre szórja a vegyszereket. /mti/

12.02/ju

- 24 -

1230g

bb 23. budapestre érkezett sztojan mihajlov

um cz

1974. május 6.

az mszmp központi bizottságának meghívására hétfőn budapestre érkezett sztojan mihajlov, a bolgár kommunista párt központi bizottságának póttagja, a kb agitációs és propaganda osztályának vezetője. a vendéget a ferihegyi repülőtéren katonna istván, a kb tagja, a kb agitációs és propaganda osztályának vezetője fogadta. jelen volt sztojo sztanoev, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövete. /mti/

bb 24. május 7-14: budapestben tartja xi. kongresszusát a nemzetközi diákszövetség

i pr/tr um zs cz

1974. május 6.

kedden budapestben, az építők rózsza ferenc székházában megkezdődik a nemzetközi diákszövetség xi. kongresszusa. a május 14-ig tartó tanácskozás célja, hogy összegezze az 1971-es pozsonyi kongresszus óta a nemzetközi diákmozgalomban bekövetkezett változásokat, elemezze a szövetség munkáját, s megszabja feladatait a következő esztendőkre.

az mti hirmagyarozója írja:

a nemzetközi diákszövetség prágában működő titkársága az elmúlt esztendő decemberében fogadta el magyar tagszervezetének meghívását: rendezze soronkövetkező kongresszusát budapestben. az ndsz a világ diákságának egyetlen demokratikus szervezete, amely öt kontinens 88 nemzeti diákszervezetét tömöríti. 1946 augusztusában alakult meg prágában, s alapokmányában fogalmazta meg, hogy a szövetség célja a világbéke, a népek barátságának szolgálata, a tudomány és a kultúra eredményeinek alkalmazása, felhasználása az emberiség javára. a hidegháború évei alatt a reakciós erők, egyes tőkés országok diákszervezetei az ndsz-t „politikamentes”, szervezetté akarták átalakítani. e nézet képviselői sorozatosan kisebbségben maradtak, vereséget szenvedtek, majd kiléptek az ndsz-ből, és több sikertelen kísérlet után 1952-ben megalakították ellenszervezetüket, amely azonban hamarosan széthullott, tagszervezetei közül mind többen ismerték fel a haladó erőkkel való együttműködés szükségességét. sorsát végképp megpecsételte a leleplezés: kapcsolatban állt a cia-val.

/folyt.köv./

12.10/um

- 25 -

1235g

bb 21. / megérkeztek az ... 1. folyt./-ju

az első vendégeket mindenütt vitágcsokrokka-
köszöntötték a hét elején mindenütt megtartják az ismerkedési esteket. az
üdülők az eseménytelenebb idegenforgalmi előszezon időszakára
gazdagabb házi programról gondoskodnak. a társalgókban és az
üdülőtelepi klubokban gyakoriak lesznek a műsoros estek. a
balatonparti kirándulásokon kívül sok autóbuzsós kirándulás
programjában szerepel a bakony és héviz. a szélcsendes napokon
hajókirándulásokat szerveznek a mahart-tól bérelt motoros hajó-
kon és a szot sétavitorlásain. /mti/

--

bb 22. helikopterek a tokaj-hegyaljai szőlők felett

vid/kz-ju -cz

1974. május 6.

a tokaj-hegyaljai szőlőültetvények peronoszpóra elleni
védelmére tavaly tizenhárom termelő- és tíz szakszövetkezet,
továbbá a tokaj-hegyaljai állami gazdasági borkombinát, vala-
mint a szőlészeti és borászati kutatóintézet tarcali állomásának
részvételével helikopteres növényvédelmi társulás alakult. az
elmúlt esztendőben egy helikopterrel kétezerháromszáz hektár
termőszőlőt permeteztek. a védekezés eredményes volt. a heli-
kopterről permetezett szőlőket gyakorlatilag nem károsította a
peronoszpóra, s ugyanakkor a permetezés költsége is kereken 50
százalékkal csökkent.

a társulás az idén két helikopterrel háromezeröttszáz hek-
tár szőlő ,, légi,, védelmét látja el. a hegyaljai ültetvények
több mint ötvenöt százalékát védik már a peronoszpóra ellen a
,, levegőből,,. a társulás a megnövekedett feladatok ellátására
a leszálló helyek számát megkétszerezte, s az idén huszonnégy
betonpálya áll a helikopterek rendelkezésére.

a felmelegedett, esős májusi időjárás következtében, a
szokásosnál korábban kezdték meg a tokaj-hegyaljai szőlőkben
a peronoszpóra elleni védekezést. hétfőn mind a két helikopter
felszállt, s tarcal, mád, tölcsva határában lévő nagyüzemi ül-
tetvényekre szórja a vegyszereket. /mti/

--

12.02/ju

- 24 -

1230g

bb 23. budapestre érkezett sztojan mihajlov

um cz

1974. május 6.

az mszmp központi bizottságának meghívására hétfőn buda-
pestre érkezett sztojan mihajlov, a bolgár kommunista párt
központi bizottságának póttagja, a kb agitációs és propaganda
osztályának vezetője. a vendéget a ferihegyi repülőtéren kato-
na istván, a kb tagja, a kb agitációs és propaganda osztályá-
nak vezetője fogadta. jelen volt sztojo sztanoev, a bolgár
népköztársaság budapesti nagykövete. /mti/

--

bb 24. május 7-14: budapestben tartja xi. kongresszusát a nem-
zetközi diákszövetség

i pr/tr um zs cz

1974. május 6.

kedden budapestben, az építők rózsza ferenc székházában meg-
kezdődik a nemzetközi diákszövetség xi. kongresszusa. a május
14-ig tartó tanácskozás célja, hogy összegezze az 1971-es po-
zsonyi kongresszus óta a nemzetközi diákmozgalomban bekövet-
kezett változásokat, elemezze a szövetség munkáját, s megszab-
ja feladatait a következő esztendőkre.

az mti hirmagyarzója írja:

a nemzetközi diákszövetség prágában működő titkársága az
elmúlt esztendő decemberében fogadta el magyar tagszervezeté-
nek meghívását: rendezze soronkövetkező kongresszusát budapes-
ten. az ndsz a világ diákságának egyetlen demokratikus szerve-
zete, amely öt kontinens 88 nemzeti diákszervezetét tömöríti.
1946 augusztusában alakult meg prágában, s alapokmányában fo-
galmazta meg, hogy a szövetség célja a világbéke, a népek ba-
rátságának szolgálata, a tudomány és a kultúra eredményeinek
alkalmazása, felhasználása az emberiség javára. a hidegháboru
évei alatt a reakciós erők, egyes tőkés országok diákszerveze-
tei az ndsz-t ,,politikamentes,, szervezetté akarták átalaki-
tani. e nézet képviselői sorozatosan kisebbségben maradtak,
vereséget szenvedtek, majd kiléptek az ndsz-ből, és több siker-
telen kísérlet után 1952-ben megalakították ellenszervezetüket,
amely azonban hamarosan széthullott, tagszervezetei közül
mind többen ismerték fel a haladó erőkkel való együttműködés
szükségességét. sorsát végképp megpecsételte a leleplezés:
kapcsolatban állt a cia-val.

/folyt.köv./

- 25 -

12.10/um

1235g

b24./ május 7-14. ...folyt./um

az ndsz tevékenységét a kongresszusok és a végrehajtó bizottsági ülések határozzák meg. /a
diákszervezet - köztük hazánké is - tagja. /
I. vezrelátó bizottságuk

a magyar meghívás elfogadása után a magyar tagszervezet vezető testülete, a kisz kb egyetemi és főiskolai tanácsának elnöksége felhívással fordult a magyar felsőoktatási intézmények fiataljaihoz. a felhívás hangsúlyozza: a kongresszus a 10. világifjúsági és diáktalálkozó óta a legkiemelkedőbb nemzetközi diákmozgalmi esemény. sikeres előkészítését nagymértékben segíti a nemzetközi helyzet kedvező alakulása, a szovjet-unió és a szocialista országok következetes, a világ haladó erőire támaszkodó békepolitikája. az ndsz eredményes tevékenységében meghatározó jelentőségű a szocialista országok ifjúsági szervezeteinek részvétele. az ndsz xi. kongresszusának budapesti megrendezése a házigazda megtisztelő és felelősségteljes szerepét jelenti a magyar fiatalok számára.

a kongresszuson előreláthatóan 70 ország nemzeti diákszövetsége vesz részt, s megfigyelői státuszt kapott további 40 ifjúsági és diákszervezet. meghívottként vesznek részt a tanácskozáson 30 nemzetközi szervezet képviselői, s a felszabadítási mozgalmak küldöttei. a 20 tagu magyar delegációt szücs istvánné a kisz kb egyetemi és főiskolai tanácsának társelnöke vezeti. a kongresszusra érkező vendégeket gazdag program várja. együtt ünneplik - nagygyűlésen - a magyar diákság képviselőivel a győzelem napját, ellátogatnak budapesti és vidéki egyetemekre, főiskolákra, megismerkednek szocialista építésünk eredményeivel. a kongresszus ideje alatt nemzetközi diákklub működik majd, színes, kulturális műsorral. /mti/

bb 25. csehszlovákiaiba utaztak a budapesti filharmónikusok

i ro/tr-ju zs -cz

1974. május 6.

hétfőn csehszlovákiai hangversenyköruttra utazott a budapesti filharmónia társaság 100 tagu zenekara. már hétfőn közönség elé állnak kassán, 7-én rožňovon, 10-én brnóban, 11-én ostravában, 14-én mlada boleslav-ban lépnek fel. minden koncertjükön azonos zeneművek szerepelnek: burian: a szocializmus öröme nyitány; bartók; 11. hegedűversenye, kovács dénes tolmácsolásában, és csajkovszkij v. szimfóniája. valamennyi koncerten koródy andrás, a filharmóniai társaság vezető karnagya dirigál. /mti/

12.10/ju

1240g

- 26 -

bb 26. szocialista brigádok ajándéka a tatabányai óvodáknak

vid/kz-ju -cz

1974. május 6.

érdekes kiállítást nyitottak hétfőn tatabányán. azokat az ötletes szemléltető eszközöket, játékokat mutatják be, amelyek társadalmi munkában készültek a bányászváros óvodáinak. az ajándékok között különösen értékes az a mágneses „mini-matematika”, melynek színes filcfiguráival mesészerűen, játékosan számolni taníthatják az óvodásokat. ezenkívül számos más, a kereskedelem nem kapható játékot állítottak össze a kicsinyeknek. a nagy mennyiségű szemléltető eszközt és játékot a tatabányai szánbányák, a mikrolin mechanikai játékgyártó ktsz szocialista brigádjai és tíz általános iskola szülői munkaközössége, tanárai és tanulói készítették. a bemutató után husz tatabányai óvodának adják át az értékes ajándékokat. /mti/

bb 28. a belső szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 óráig

-ju -cz

1974. május 6.

1. erdey-gruz expozéja
2. köpeczi béla expozéja
3. akadémiai díjak
4. az ünnepi könyvhét programja
5. településtörténet
6. ndk barátsági napok
7. megyei uttörőház szekszárdon
8. vidéki együttesek fővárosi vendégjétéka
9. atkaveszély
10. motorkerékpártolvajok
11. a levegő tisztaságáért
12. ujitások a bcm-ben
13. közlekedési tmk-üzem ózdon
14. iparszerű kukoricatermelés
15. rendőrségi hírek
16. budapesti közlekedési balesetek
17. hazánkban ülésezik a maprjal vb
18. vöröskeresztes hét
19. pedagógusjelöltek tanácskozása
20. az iparművészeti muzeum közleménye

/ folyt. köv. /

12.40/ju

- 27 -

1355g

bb 28. / a belföldi ... 1. folyt./-ju

21. megkezdődött a balatoni üdülési szezon
22. helikopteres szőlővédelem
23. sztojan mihajlov
24. előzetes a nemzetközi diákszövetség kongresszusáról
25. csehszlovákiába utaztak a filharmónikusok
26. szocialista brigádok ajándéka a tatabányai óvodáknak
27. időjárásjelentés
28. hírnagyok

/mti/

-. -

bb 29. békekonferencia kecskeméten

vid/kz-ju -cz

1974. május 6.

a szervezett békeharc 25. évfordulója alkalmából - a tavaszi békedemonstrációk nyitányaként - hétfőn tudományos békekonferenciát rendezett kecskeméten a hazafias népfront bács-kiskun megyei elnökségének béke és barátság munkabizottsága, a tit nemzetközi szakosztálya, az mszmp megyei oktatási igazgatósága, s a megyebeli főiskolai marxista tanszék. katanics sándornak, a megyei pártbizottság titkárának megnyitóját után előadások, felhívások hangzóttak el a békemozgalomról.

dr. molnár béla, a népfront országos titkára a nemzetközi helyzet alakulását és jellemző vonásait ismertette. sebestyén nándorné, az országos béketanács főtitkára pedig a magyar és a nemzetközi békemozgalomnak a szocialista építés jelenlegi szakaszában betöltött helyéről és szerepéről beszélt a konferencián. a népfront megyei vezetői, főiskolai tanárok és hallgatók számos korreferátumban foglalkoztak többek között a béke gondolatának irodalmi-művészeti tükrözésével, bács-kiskun megye békemozgalomának negyedszázados eredményeivel, az ifjúság békemozgalmi szerepével, a béke és a gyermeknevelés kérdésével.

a jubileumi konferencián békemozgalmi kitüntetések adtak át. a kiskőrösi petőfi békekör békemozgalmi emléklakettet kapott, több mint husz évi kiváló békemunkáért dr. lantos istvánt, a bajai városi népfrontbizottság elnökét, horváth c. györgyöt, a kelebiai községi népfrontelnököt, és melegdi sándort, tiszalapr nagyközség népfrontelnökének pedig a magyar békemozgalom kitüntető jelvényét adták át. /mti/

Kitüntetés

-. -

12.50/ju

- 28 -

13⁵⁵g

bb 30. dr. madas andrás madridba utazott

tr-ju ie -cz

1974. május 6.

tomas allende y garcia-baxter spanyol mezőgazdasági miniszter meghívására dr. madas andrás mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes vezetésével hétfőn küldöttség utazott madridba. /mti/

-. -

bb 31. váncsa jenő

tr-ju -cz

1974. május 6.

mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes vezetésével hétfőn küldöttség utazott prágába, a magyar-csehszlovák mezőgazdasági és élelmiszeripari állandó munkabizottság ülésére. /mti/

-. -

bb 32. számítástechnikai napok szabolcsban

vid/kz-ju -cz

1974. május 6.

számítástechnikai nap a hétfő és a kedd - szabolcs-szatmár megyében. a cél az, hogy főként a fiatalok, a főiskolások és a középiskolások megismerkedjenek a számítástechnikával, amely a jövőben szinte minden területen nélkülözhetetlen eszköze lesz az adatfeldolgozásnak, a tudományos számításoknak, s a különböző folyamatok szabályozásának. /mti/

-. -

12.55/ju

- 29 -

14⁰⁰g

bb 28. időjárásjelentés

cz um

1974. május 6.

a meteorológiai intézet jelenti május 6-án, hétfőn
13 órakor:

esős, hűvös idő

szárazföldünk délnyugati, nyugati és középső részén folytatódik a változékony, az évszakhoz képest hűvös időjárás. a balkán-félszigeten és a kárpát-medencében sok helyen zivatar is kialakul. vasárnap a balkán-félszigeten, valamint az alpok és a kárpátok térségében 6-8 fokkal alacsonyabb volt a hőmérséklet napi csúcserőssége, mint a legutóbbi évek átlaga. a brit-szigeteken és a skandináv-félszigeten is hűvös, de általában száraz az idő. a kárpát-medencében a következő 36 órában sem lesz lényeges időjárásváltozás, továbbra is hűvös, esős időre számíthatunk.

házunkban vasárnap a tiszántul déli részén kevés volt a felhő, 9-12 órán át sütött a nap. északkeleten változóan felhős volt az ég és 4-8 órás napsütést észleltek. máshol erősen felhős idő volt. sokfelé esett az eső, záporos, főként keleten zivatarok is keletkeztek. a ma reggel 7 óráig lehullott eső mennyisége szeszélyes területi eloszlást mutatott. a tiszántulon és a duna-tisza közének nagy részén, valamint északnyugaton általában elérte az 5, helyenként az 5-10, a dunántul néhány körzetében a 10-20 mm-t, sőt szekszárdról 21, szombathelyről 24 mm-t jelentettek. a hőmérséklet napközben a felhős, esős helyeken csak 11-16, máshol 16-21 fok között volt. ma hajnalra általában 7-11 fokig hűlt le a levegő. délelőtti borult, hűvös, többfelé esős idő volt. a hőmérséklet 11 órakor 10-13 fok között alakult.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 11,0 fok volt, 3,3 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 11 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 752 mm, gyengén emelkedik.

várható időjárás kedd estig:

erősen felhős idő, ismétlődő esővel, záporosóval, keleten egy-két helyen zivatarral. többfelé megélénkülő, főként a dunántulon időnként megerősödő északnyugati, északi szél.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 5-10, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: 10-15 fok között.

/folyt.köv./
13.05/um

- 30 -

14⁰⁵g

bb 28. / időjárás....folyt./um

távolabbi kilátások péntek reggelig:

lassan csökkenő felhőzet, már kevesebb helyen eső, esetleg zivatar. az éjszakai lehülés erősödik, az időszak második felében talajmenti fagy lehet. legalacsonyabb hajnali hőmérsékletek eleinte 8, később 4 fok körül. legmagasabb nappali hőmérsékletek 13-19 fok között. jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 70 százalékán várható az időszak első felében.

a duna vízállása budapestnél: 269 cm
/mti/

..-

bb 33. új aszfaltkeverő üzem daránypusztán - a balaton-parti építőket látja el

vid/um kz cz

1974. május 6.

elkészült a kaposvári közúti üzemi vállalat új, csaknem 15 millió forintos költséggel kialakított aszfaltkeverő üzem daránypusztán. óránként 25 tonna aszfaltot állít elő. a síófok közelében lévő üzem a balaton-parti utépitőket látja el.
/mti/

..-

bb 34. kereskedelmi munkaszervezési tanácskozás

um ie cz

1974. május 6.

hétfőn rendezték meg az önkiszolgáló iparcikk-üzletek munkaszervezési tanácskozását a fővárosi tanács klubjában. a belkereskedelem állami és szövetkezeti vezetői, a kpvsz illetékes képviselői, valamint az érintett vállalatok és áfész-ek vezetői megvitatták az önkiszolgálás alkalmazásának lehetőségeit, módszereit a kis- és közepes iparcikkboltokban.

a résztvevők kamarakiállításon ismerkedhettek meg az önkiszolgáló üzletek berendezéseivel, a kiszolgálást gyorsító csomagolóanyagokkal és bolti szállítóeszközökkel. /mti/

- 31 -

13.10/um

14⁰⁵g

bb 35. megkezdődött az akadémia közgyűlése

t ms/ob/mir/gg-ju zs -cz

1974. május 6.

hétfőn, a magyar tudományos akadémia dísztermében megkezdődött az akadémia 1974. évi közgyűlése. részt vett a közgyűlésen aczél györgy, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kormány elnökhelyettese, kornidesz mihály, az mszmp központi bizottsága tudományos, ~~oktatási~~ ^{és} közoktatási osztályának vezetője, dr. dimény imre, mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter és dr. ajtai miklós, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnöke. nagy számban vettek részt a közgyűlésen az akadémia tagjai, köztük bognár géza, szabó imre és szentágothai jános alelnökök, az akadémia elnökségének tagjai, valamint tétényi pál és láng istván főtítkárhelyettes. ott volt az akadémián kívüli tudományos intézmények számos vezetője, az akadémiai intézetek vezetői és sok munkatársa.

a közgyűlést erdey-gruz tiber, ^{és kulturális} a magyar tudományos akadémia elnöke nyitotta meg, majd betérjesztette az elnökség beszámolóját.

/ erdey-gruz tiber beszédét előző kiadásainkon közöltük, az embargót feloldjuk! /

ezután a szakigazgatás tevékenységéről szóló főtítkári beszámoló következett, amelyet köpeczi béla, a magyar tudományos akadémia főtítkára terjesztett a közgyűlés elé.

/ köpeczi béla beszédét bb 2-es kiadásunkon közöltük. a beszéd 3. folytatásának első bekezdésének 3-4. sorától a szöveg helyesen: .. a ,, műszaki tudományokban a fejlesztést a személyi és dologi kiadások tekintetében főleg a ..,.,.

a 4. folytatás 3. bekezdésének utolsó mondatában az alulról számított 4. sorban a szöveg helyesen: ,,... a kutatók szervezett szakmai-ideológiai továbbképzése,,.

e javításokkal az embargót feloldjuk! /

/ folyt. köv. /

13.50/ju

14²⁵g

- 32 -

bb 35. / megkezdődött ... 1. folyt./-ju

a főtítkári beszámoló után aczél györgy szólalt fel.

/ aczél györgy beszédének ismertetésére visszatérünk! /

ezután marx györgy akadémikus tartott előadást tudomány és műveltség címmel.

/ az előadást későbbi kiadásunkon közöljük. /

a közgyűlés nyilvános része az akadémiai aranyérem és díjak átadásával végződött. bognár géza alelnök ismertette az elnökség határozatát az aranyérem odaítéléséről.

/ az elnökség határozatát, valamint a díjazottak névsorát bb 3-as kiadásunkban ismertettük, az embargót feloldjuk! /

a nyilvános közgyűlést erdey-gruz tiber elnök zárta be.

/ folyt. köv. /

bb 36. turpínszky béla

i ro/tr-ju zs -cz

1974. május 6.

az operaház magánénekesé hétfőn az nszk-beli kasselbe utazott, ahol az ottani operaházban wagner: siegfried című operájának címszerepét és az istenek alkonya siegfried-jét éneklte. /mti/

13.55/ju

- 33 -

14²⁵g

bb 37. áramot termel kisköre - bekapcsolták az első turbinát

vid/kz-ju -cz

1974. május 6.

vasárnap pontban éjjélkor megkezdte a rendeltetésszerű villamosenergia-termelést a kiskörei vízlépcső 7 megawattos csőturbinája.

az építkezés vezetői a magyar távirati iroda munkatársának adott nyilatkozatukban elmondották, hogy az új turbina az első 24 órában kifogástalanul teljesítette tervszerinti feladatát. az előírt program szerint most harminc napig megállás nélkül működik: áramot szolgáltat az ország villamosenergia rendszerébe.

az épülő 28 megawattos vízierőmű a vízlépcső egyik főlétesítménye lesz. összesen négy csőturbinával szerelik fel. a kivitelezők már a második, a harmadik és a negyedik turbina szerelését is megkezdték.

az új kiskörei vízierőmű a ganz-másvagi irányításával magyar-francia kooperációban készül. a francia csőturbinák a hagyományos típusoknál lényegesen nagyobb határfokúak, de ugyanakkor az üzemeltetésük mintegy 30 százalékkal olcsóbb. a teljesen automatizált erőmű egy szeged nagyságú város igényeinek kielégítéséhez elegendő áramot termel majd. a tervek szerint az év végéig valamennyi turbinája elkészül. /mti/

14.00/ju

- 34 -

1430g

bb 38. kiállítás a lengyel kulturában

gk-ju -cz

1974. május 6.

a varsói „polon”, nukleáris berendezések egyesült gyára termékeiből nyílt kiállítás hétfő délben a lengyel kultúra bemutatótermében. a magyar intézmények által is nagy érdeklődésre számot tartó készülékek és berendezések - sugárzásmérők, rádióméterek, elektronikai mérőkészülékek, a camac nemzetközi rendszerű készülékek - kiállítása május 10-ig tart nyitva. /mti/

-.-

bb 39. egészségügyi gyermekotthonná szervezik át a tokaji tüdő-kórházat

vid/z-ju -cz

1974. május 6.

borsod megyében az utóbbi években jelentősen csökkent a tbc-s megbetegedések száma. a borsod megyei tanács ezért elhatározta, hogy a tokaji tüdő-kórházat százötven személyes egészségügyi gyermekotthonná alakítja át. a még gondozásra szoruló tbc-s betegeket a miskolci tüdő-kórházban helyezik el, az utógondozás pedig szerencsen történik majd.

a felszabaduló épületet félmillió forintos költséggel és társadalmi hozzájárulással alakítják át, 3-18 éves testi vagy szellemi fogyatékos gyermekek képzésére. ez lesz a megye második ilyen célú gyermekotthona. az új tokaji egészségügyi gyermekotthon júliusban kezdi meg a működését. /mti/

-.-

bb 40. piacon a szabadföldi karalábé

vid/kz-ju -cz

1974. május 6.

* csongrád megye zöldségtermő vidékein - csanytelek, tömörkény, baks, tiszasziget körzetében - megkezdtek a szabadföldi karalábé szedését. a szövetkezetek megyei értékesítő központjának telepein hétfőn az esőzések ellenére is nagy volt a forgalom: vagonszámra vették át és szállították tovább a primőrt. szedéskor ilyenkor még ügyelnek a méretre, mert csak az öt centiméternél nagyobb átmérőjű termések a piacképesek. hétfőn több mint husz vagon töltöttek meg a kedvelt tavaszi primőrrel és indítottak utnak a német demokratikus köztársaságba és csehszlovákiába. egy vagonban 23.000 darab karalábé, utazik,.. /mti/

-.-

14.10/ju

- 35 -

1430g

bb 41. 120 ezer hallássérült hazánkban - nemzetközi zajcsök-
kentési konferencia budapesten

t kg/mm um ie cz

1974. május 6

a hallást károsító zajok elhárításának technikai megoldásairól négy-napos nemzetközi tanácskozás kezdődött hétfőn az optikai, akusztikai és filmtechnikai egyesület szervezésében a tit bocskai uti stúdiójában. a zajcsökkentési konferencián 11 ország szakemberei 46 előadáson számolnak be legújabb eredményeikről.

tudományos felmérések bizonyítják, hogy az emberiség hallóképessége 30 év alatt négy decibellel csökkent a technika térhódításával és az urbanizációval járó zajok nyomán. hazánkban jelenleg 120 ezer hallássérültet tartanak nyilván, ezért egyre sürgetőbb kidolgozni a zajok csökkentésének műszaki feltételeit. a mostani tanácskozáson elhangzik előadás többek között arról a csendes lemez elnevezésű magyar találmányról is, amely különösen az épületek légkondicionáló berendezéseinek hangtalan működtetésénél tehet jó szolgálatot. a különleges lemezek nincsenek fémcseggel, fahangot ad, s például az ebből épült autókban kisebb a motorzaj.

több előadás az üzemi zajártalom megszüntetésének lehetőségeit taglalja. például a különféle korszerű hangelnyelő berendezésekbe ágyazott gépek tompított hangja megelőzi a munkások hallásának károsodását. más előadások a városi zaj csökkentésével foglalkoznak.

a tanácskozás alkalmával „zaj- és rezgéscsökkentés”, címmel hétfőn kiállítás nyílt a kohó- és gépípar technika házában, ahol hazai és külföldi vállalatok mutatják be legújabb zajvédelmi berendezéseiket, eszközeiket. /mti/

bb 42. az alba regia táncverseny eredményei

vid/um kz cz

1974. május 6.

székesfehérvárott, az utépitési technikum tornacsarnokában vasárnap este a latin-amerikai táncok versenyével fejeződött be a kétnapos alba regia táncverseny. huszonhárom páros - köztük osztrák, csehszlovák, lengyel, jugoszláv, ndk-beli és hazai versenyzők - mutatták be tudásukat szombaton este, a verseny első napján az „a”, osztályu standard táncversenyre és a magyar táncbajnokságra került sor. /folyt.köv./

- 36 -

14.25/um

14⁴⁵g

bb 42. /az alba regia ...folyt./um

a legnagyobb tudásu hazai párosnak a nemzetközi zsüri döntése alapján maróti lászló és dr. beszteri piroska bizonyult, a budapesti józsef attila művelődési központ táncosai. második a késmárki házaspár lett, a budapesti quick táncklub versenyzői, a harmadik helyezést pedig auer pál és ősz zsuzsa szerezte meg, a budai táncklub versenyzői. a nemzetközi versenyben az osztrák ferenc polai és waltrand polai kettős lett az első, a második helyet maróti lászló és dr. beszteri piroska, a józsef attila művelődési központ táncosai szereztek meg, a harmadik helyre pedig franz wetser és charlotte mann, ausztria táncosai kerültek.

vasárnap este a latin-amerikai táncok versenyével folytatódott a vetélkedő. ebben a versenyszámban csehszlovák páros: rehar valah és bronislova valahova lett az első. a második helyre a késmárki házaspár került, a budapesti quick táncklub versenyzői, a harmadik helyet pedig maróti lászló és dr. beszteri piroska, a józsef attila művelődési központ táncosai szereztek meg. /mti/

bb 43. horgász- és vadászfelszerelési kiállítás

t sb/gk um ie cz

1974. május 6.

a szovjetunió magyarországi kereskedelmi képviselője és a novoexport külkereskedelmi egyesülés horgász-, vadász- és turistafelszerelési kiállítást rendezett, amelyet hétfőn nyitott meg d.j. levcsenko, a szovjetunió budapesti kereskedelmi képviselője. utalt arra, hogy 1971 és 1973 között 9 százalékkal haladta meg a magyar-szovjet árucseréforgalom értéke a negyedik ötéves terv első három évére megállapított előirányzatot. az idén a két ország várhatóan 2.2 milliárd rubel értékű forgalmat bonyolít le, amelyet számos, a jelenlegihez hasonló kiállítás bemutatásával is segítenek.

a több mint tizezerféle terméket exportáló novoexport ezuttal a természetkedvelő sporthorgászok, vadászok és turisták pihenését, szórakozását megkönnyítő cikkeket mutatja be. többféle teleszkópos, műanyag és bambusz horgászbotot, sokféle horgot, műcsalit, villantót, hálót, különféle fegyvereket, táskákat, szijakat, tölténykészítő szerkezeteket állítottak ki. bemutatottak szétszerelhető lemeztestű horgászladikot, gumikajakot, csónakmotorokat, hátizsákokat és sátrakat, s a kiállítás egyik részlegében a fiatal repülő- és hajómodellezők, rádióamatőrök eszközeit vonultatták fel.

a kiállítást május 13-ig tekinthetik meg az érdeklődők naponta délelőtt 11 órától délután 6 óráig a népköztársaság utja 102. szám alatti bemutatóteremben. /mti/

14.32/um

14⁴⁵g

bb 44. műszaki napok nógrád megyében a környezetvédelem jegyében

vid/um kz cz

1974. május 6

műszaki napok kezdődtek hétfőn nógrád megyében. a megnyitó plenáris ülésen herencsényi józsef megyei tanácselnök helyettes üdvözlő szavai után, rakonczay zoltán, az országos természetvédelmi hivatal elnöke tartott előadást a természetvédelem és környezetvédelem összefüggéseinek kérdéseiről.

a műszaki napokon - amelyeken az mtesz tizenegy tagszervezete működik közre, s körülbelül háromezer szakember részvételére számítanak - a plenáris ülésen kívül számos rendezvény, ankét, tanácskozás, filmvetítés foglalkozik a környezetvédelemmel. ennek mindenekelőtt salgótarján szempontjából van nagy jelentősége, hiszen a várost az ország tizenhárom legszennyezettebb környezetű helysége közé sorolták.

a tanácskozáson a többi között elhangzott, hogy az országos természetvédelmi hivatal az elkövetkező másfél évtizedben mintegy négyszázötven-ötszázezer hektár területet védetté nyilvánítását kezdeményezi. szerepel a tervben öt nemzeti park kialakítása: a hortobágyon kívül a bükk-fennsík, az aggteleki karszvidék, az őrséget és a bugac-környéke kap ilyen rangot.

a tanácskozáson felhívták a figyelmet nógrád mintegy hatvan-nyolcvan természeti értékére. ezek megvédéséről, mint hangoztatták, fokozottabban kell gondoskodni. közéjük tartozik az ipolytarnóci őslelet, a szécsényi kastély és környéke, a salgó vár és környéke és az ipolyszögi nádas./mti/

-.-

bb 45. pártmunkás-küldöttség utazott varsóba

um zs cz

1974. május 6.

a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottságának meghívására háry bélának, az mszmp kb párt- és tömegszervezetek osztálya helyettes vezetőjének vezetésével hétfőn varsóba utazott a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának pártmunkás küldöttsége. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren dr. szürös mátyás, a központi bizottság osztályvezető helyettese bucsuztatta. jelen volt tadeusz hanuszek, a lengyel népköztársaság budapesti nagykövete./mti/

- 38 -

14.38/um

M 15 45

bb 46. a miniszterek javaslata: a kgst szerveként működjenek a munkaügyi miniszterek értekezlete

i ms/tr-ju ie -cz

1974. május 6.

a közelmúltban fejeződött be moszkvában a kgst országok munkaügyi minisztereinek vi. értekezlete, amelyen a magyar delegációt karakas lászló munkaügyi miniszter vezette, és a küldöttségben nagy imre munkaügyi miniszterhelyettes is résztvett. nagy imre a következőkben foglalta össze az értekezlet eredményeit az mti munkatársának adott nyilatkozatában:

- az értekezlet tapasztalatai is arra utalnak, hogy általában azonos kérdések foglalkoztatják a baráti szocialista országok munkaügyi vezetőit. valamennyi országban napirenden vannak a termelékenység és az életszínvonal emelése, valamint a foglalkoztatottság, a bérezés és az ösztönzés kérdései, a munka- és életkörülmények javításának, a tudományos munka- és üzemszervezés, az üzemi demokrácia továbbfejlesztésének témái. a közös feladatok szükségessé teszik az együttműködés továbbfejlesztését, ennek előmozdítására egész sor javaslat elhangzott. a legjelentősebb indítványként emlitem, hogy a küldöttségek vezetői egyhangú határozattal levelet intéztek a kgst végrehajtó bizottsághoz, amelyben kérik, hogy a munkaügyi miniszterek értekezlete a jövőben a kgst szerveként működjenek. az integráció erősödésével ugyanígy is mindinkább előtérbe kerülnek az együttesen megoldásra váró munkaügyi és szociálpolitikai problémák. ismeretes például, hogy közös vállalatok alakulnak, közös kutatómunkák folynak, tehát dönteni kell a többi között arról, hogy a közös vállalatok dolgozóira mely ország törvényeinek előírásai vonatkozzanak. munkacsoport is alakult, amely egyéb munkajogi kérdések mellett az ilyen jellegű szabályozás problémakörét is vizsgálja.

az értekezlet több más munkacsoport létrehozásáról is döntött, ami azt jelenti, hogy különféle problémákat közösen kívánunk megoldani. ezek közé tartozik például a termelékenység mérési módszereinek vizsgálata. ma a tagországokban különböző módszerekkel mérik a termelékenység alakulását, más és más tényezőket vesznek figyelembe termelékenységi mutatóként. a munkacsoport feldolgozza a tagországok anyagait, s az egyes országok sajátosságait is figyelembe véve az integráció erősödéséhez nélkülözhetetlen egyöntetűség kialakítására dolgoz ki ajánlásokat. munkacsoport vizsgálja a munkaerő-mérlegek kidolgozásának módszereit, a munkások és alkalmazottak bértarifa-rendszerének felépítési elveit, továbbá olyan anyagi ösztönzési módszer alkalmazásának lehetőségét, amely a tudományos műszaki fejlesztés eredményeinek minél gyorsabb bevezetésére serkenti a vállalatok vezetőit és munkásait.
/ folyt. köv. /

14.30/ju

- 39 -

M 15 45

bb 46. / a miniszterek ... 1. folyt./-ju

nagy vállalkozással tekintünk a tudományos munka- és üzemszervezéssel foglalkozó munkacsoport tevékenysége elé, amely a többi között a munkahelyi szervezés tipusterveinek kidolgozási lehetőségeivel foglalkozik. a kgst országok vállalatainál a gépesítettség, a felszereltség, a technikai színvonal eltérő ugyan, de ez nem változtat azon, hogy sok az azonos jellegű munka, így a tipustervek kidolgozásának és alkalmazásának is igen jó eredményei lehetnek. ugyanez a munkacsoport foglalkozik az irányítási típus-strukturák kidolgozásával is: vizsgálják például, hogy mekkora alkalmazotti létszám szükséges a jó irányításhoz.

valamennyi kgst országban előtérbe kerültek a szociálpolitikai kérdések. az ilyen célokra fordított összegek ma már valamennyi kgst országban a nemzeti jövedelem jelentős hányadát alkotják. örömmel fogadtuk, hogy a miniszterek értekezlete a szociálpolitikai munkacsoport tevékenységének koordinálását a magyar munkaügyi minisztériumra bizta. a munkacsoport a többi között a nyugellátások elveinek és formáinak, a nyugdíjasok továbbdolgozásra ösztönzésének, a nagycsaládosok szociális problémáinak témáival foglalkozik.

ugy értékeljük, hogy a munkaügyi miniszterek vi. értekezlete új, fejlettebb együttműködési formák alapjait rakta le, elősegítve az integráció további erősítését - mondotta nagy imre miniszterhelyettes. /mti/

--

bb 47. javítás mai bb 35-ös hírünkre / megkezdődött a z .../

ms/gg-ju -cz

1974. május 6.

a szerkesztőségek figyelmébe!

----- mai bb 35-ös kiadásunk megkezdődött az akadémia közgyűlése, harmadik sorától a szöveg helyesen a következő: „, aczél györgy, a kormány elnökhelyettese és nyers rezső, a magyar tudományos akadémia közgazdasági tudományi intézetének igazgatója, az mszmp politikai bizottságának tagjai, kornidesz Mihály, az mszmp központi bizottsága tudományos közoktatási és kulturális osztályának vezetője...., /mti/

--

14.35/ju

- 40 -

14.35

bb 48. a magyar nyelv hete békés megyében

vid/kz-ju -cz

1974. május 6.

hétfőn a megyeszékhelyen megkezdődtek a magyar nyelv hetének békés megyei rendezvényei. a békéscsabai értelmiségi klubban lezajlott megnyitón dr. Lőrincze Lajos c. egyetemi tanár tartott előadást. /mti/

--

f e l h a s z n á l h a t ó: 18 órától!

bb 49. dévényi János ötvösművész kiállítása Leninvárosban

vid/kz-ju -cz

1974. május 6.

hétfőn nyílt meg a Leninvárosi Derkovits Gyula művelődési központban Dévényi János ötvösművész kiállítása. a tárlaton plaketteket, ékszereket és dísz tárgyakat láthat a közönség.

a kiállítást dr. Kocogh Ákos művészeti író, a magyar iparművészeti tanács elnöke nyitotta meg.

a kiállítás része annak a sorozatnak, amely során Borsod megye „legfiatalabb”, szocialista városának művelődési központja a mai magyar ipar- és képzőművészet bemutatására szervezett. /mti/

--

f e l h a s z n á l h a t ó: 19 órától!

bb 50. Liszt Ferenc szellemében

vid/kz-ju -cz

1974. május 6.

hétfőn Sopronban megalakult a magyar Liszt Ferenc Társaság helyi csoportja. a tagjait Forny Miklós, a magyar Liszt Ferenc Társaság főtitkára köszöntötte, majd a helyi Liszt Ferenc művelődési központ Leánykara adott hangversenyt. /mti/

--

14.45/ju

- 41 -

14.45

bb 53. pest megyei anyák konferenciája

vid/gju -cz

1974. május 6.

a hazafias népfront pest megyei bizottsága és a szak-szervezetek megyei tanácsa közös rendezésében hétfőn tartották meg az anyák konferenciáját. a tanácskozást - amelyen számos sokgyermekes anya is részt vett - sófalvi zoltánné, az szmt titkára nyitotta meg, majd dr. barna lajos, a megyei népfront bizottság alelnöke, a főtí gyermekváros igazgatója tartott előadást „ az egészséges, harmonikus család szerepe szocialista társadalmunk jövője szempontjából „, címmel. /mti/

--

bb 54. közgazdász hét hajdu-biharban

vid/kz-ju -cz

1974. május 6.

a már hagyományos hajdu-bihar megyei közgazdász-hetet az idén május 6-án nyitották meg debrecenben. az előadásai és a vitái három témakört ölelnek fel: az élelmiszergazdaság és az ipar fejlesztésének lehetőségeivel, továbbá a szolgáltatások színvonalának emelésével foglalkoznak. a hétfői megnyitón a területi tervezés hajdu-bihar megyei eredményeiről és további feladatairól gurbán györgy a megyei pártbizottság titkára tartott előadást. /mti/

--

bb 55. elhunyt agárdi mihály

vid/kz-ju -cz

1974. május 6.

ötvenhárom éves korában elhunyt agárdi mihály a szocialista hazáért érdemrend kitüntetésre. a temetéséről később törté-
nik intézkedés.

az mszmp debreceni városi bizottsága.

/mti/

--

14.55/ju

- 42 -

NA 1500

bb 51. felavatták az ovh számítóközpontját

vid/gö/gné um k z cz

1974. május 6

szentendrén az országos vízügyi hivatal kiállítási telepén hétfőn megnyitották az állandó vízügyi kiállítást, és felavatták az ágazat számítóközpontját. az ünnepségen dégen imre államtitkár, az ovh elnöke megnyitó beszédében elmondotta, hogy a vízgazdálkodás előtt álló feladatok megoldásában egyre fontosabb szerepet kap a műszaki fejlesztés. városok, falvak vízellátásáról, a vizek szennyeződés elleni megóvásáról, árvizek elhárításáról, az öntözési program megvalósításáról kell gondoskodnia az ágazatnak, amelynek csaknem száz-ezer dolgozója szerte az országban, ezernyi munkahelyen tevékenykedik. a szentendrei állandó kiállítás azzal a céllal létesült, hogy bemutassák az ágazat műszaki fejlesztéseinek hazai és külföldi eredményeit, új eljárásait, berendezéseit, s ezzel is elősegítsék az új módszerek betanítását, a gépek, felszerelések gyakorlati alkalmazását.

a most megnyitott állandó kiállításon számos újat láthatnak a szakemberek. többek között kiállították a vízügyi képviselő adó-vevő berendezéseket, a vízalatti televíziólánc felszereléseit, a felületi vízszennyeződések elhárításának eszközeit, a különféle korszerű hidraulikus működtetésű kotró és csatornatisztító gépeket, motorikusan mozgatható öntözőberendezéseket és a vízépítés számos más gépeit. a szentendrei telep kiállítási anyaga a fejlődésnek megfelelően változik majd. amint megvalósulnak a nemzetközileg is elismert magyar vízügyi tervezők, kutatók újabb elképzelései, a kiállításon azonnal bemutatják. a most látható berendezéseket is számos országban ismerik, s alkalmazzák jó eredményekkel, hiszen többek között mongóliában, vietnamban, algériában, marokkóban, irakban, dél-jemenben, szudánban, libanonban, nigériában dolgoznak magyar vízügyi szakértők. munkájuk mellett fejlődik a vízgazdálkodás termékexportja is.

a vízügyi állandó kiállítás megnyitásával egy időben avatták fel az ovh számítóközpontját. a kiállítási telepen elhelyezkedő épületében a magyar gyártmányu r-10 számítógéprendszer működik. a segítségével végzik az esőztető öntözőfürtök tervezését, a vízrajzi adatok feldolgozását, a hidrológia, a hidrotechnika, a hidroökonomia területén számos természeti fizikai, gazdasági folyamatokat leíró, rendszer és döntési modell vizsgálatát, megoldását. a számítóközpont további feladata lesz egyebek között, hogy értékelje a vízgazdálkodási tevékenység gazdasági hatékonyságát, kiterjessze a rendszerhidrológiai vizsgálatokat, s elősegítse a vízgazdálkodási rendszerek üzemirányítását. /mti/

--
- 43 -

15.00/um

NA 1500

bb 52. marx györgy előadása az mta közgyűlésének nyilvános ülésén

t mir/mm um zs cz

1974. május 6.

a professzor előadásában kifejtette, hogy az egyes szakmák és tudományágak specializálódása következtében az emberek egyre kevesebbről tudnak egyre többet. ezért alakult ki a két ellentétes iskolatípus: az általános műveltséget nyújtó - és valójában semmire sem képesítő - gimnázium, valamint a biztosabb megélhetést ígérő szakiskola. elmondható, hogy az emberi kultúra atomizálódása századunk második felében a haladás gátjává vált, ellentétben az egységes kultúrával, amely továbbra is megőrizte életképességét.

a népszerű, gyorsan fejlődő tudományágak ismeretanyaga tíz évenként megduplázódik, és a modern termékeket előállító ipari üzemek technológiáját is általában tíz évenként korszerűsíteni kell. a sokasodó ismeretanyag túlterhelést, idegfeszültséget és ellenérzést vált ki az emberek jelentős részében. gyermekeinket azonban nem a „tananyagrobbanás”, védtelen áldozataivá akarjuk tenni, hanem a fejlődő szocialista világ tudatos építőivé. erre azonban nincsenek kész receptjeink.

az iskolának nem úgy kell válaszolnia a gyors fejlődésre, hogy a változó ismeretek minél nagyobb tömegét tanítja, s közben állandóan bővíti tananyagát. a tudományos technikai fejlődés mai szakaszában az iskola csak úgy felelhet meg a társadalmi követelményeknek, ha az alapvető ismeretek tanítására törekszik, és a tanulók gondolkodását fejlesztve alakítja ki a továbbtanulás igényét, képessé téve a jövő nemzedékét a folyamatos önművelésre.

marx györgy az unesco egyik reprezentatív felmérése alapján - amely 17 országban vizsgálta meg a 14 éves gyermekek átlagos tudásszintjét - elmondotta, hogy hazánkban a közoktatás reformjára nem azért van szükség, mintha iskoláink rosszak lennének. a vizsgálat során a magyar fiatalok - tudásuk alapján - a második helyet szerezték meg a japánok után, megelőzve olyan fejlett ország diákjait, mint franciaország, svédország, angliá és az egyesült államok. oktatási rendszerünk tehát nem más országokhoz képest elmaradott, hanem saját lehetőségeink diktálják az előbbre lépést.

/folyt.köv./

- 44 -

15.05/um

NA 1500

vbb 52./ marx györgy ...folyt./um

a leendő iskolával szemben támasztott egyik legalapvetőbb követelmény az, hogy a tanítást, készségi szintre fejlesztve mélyítse el. de figyelembe kell venni azt is, hogy a tanulóknak szükségük van a közösségi életre, egyeniségük építésére, önálló érdeklődésük kielégítésére, s elsősorban ezért kell csökkenteni az iskolai oktatás terheit.

ezek a követelmények nem mondanak ellent egymásnak. és csak szerves egységben valósíthatók meg. ezért mondja ki a közoktatási párthatározat, hogy keresni kell a jelenlegi tantárgyi szétaprózottság felszámolásának útjait, a több tudományág keretébe tartozó és jelenleg különálló tantárgyakként oktatásának lehetőségeit. az akadémiának, amely a művelődésügyi minisztérium felkérése alapján tevékenyen részt vesz a közoktatási reform kidolgozásában, ezért kell fellépnie a túlzott iskolai specializálás, és az egyszakos tanárképzés hibeivel szemben.

a műveltségideál építése a társadalom tudatában centrális feladat. ennek alapelveivel egyre inkább egyetértünk, a cél megvalósításáig vezető hosszú uton azonban a tanító és nép üvelő pedagógusok nem nélkülözhetik a kutatók segítségét, és a tudomány szakemberei sem a tanárok és a népművelők gyakorlati tapasztalatait, ellenőrzését. most mindenképp arra van szükség, hogy az akadémia a reform tartalmának kidolgozásában és az oktatási kísérletekben segítse az új iskola születését. ritkán kaptunk a társadalomtól ilyen nagy és ilyen szép feladatot -, fejezte be előadását marx györgy akadémikus./mti/

bb 56. május 8. vöröskeresztes világnap - sajtótájékoztató a magyar vöröskereszt székházában

t gy/gk gi zs -cz

1974. május 6.

a hagyományoknak megfelelően, az idén is május 8-án rendezi meg a nemzetközi vöröskereszt az alapító henri dunant emlékére a vöröskeresztes világnapot. ez alkalomból tartottak sajtótájékoztatót hétfőn a magyar vöröskereszt székházában.

/folyt. köv./
15,15/g1

- 45 -

NA 1500

bb 56. /május 8.: ... 1. folyt./gi

dr. vidosfalvy magda főtitkárhelyettes többek között elmondta, hogy a vöröskeresztes világnap az idén a véradáshoz kapcsolódik: jelmondata: „életet ment, aki vért ad,,. szó esett a hazai véradómozgalom eredményeiről; a téritésmentes véradási mozgalom ebben az esztendőben ünnepli 15 éves jubileumát. az utóbbi másfél évtizedben sikerült elérni, hogy valamennyi gyógyintézet vérigényét, továbbá a vérből készült gyógyszerekhez és készítményekhez szükséges vért 85 százalékban téritésmentesen, önkéntes véradók segítségével fedezzük. a véradómozgalom társadalmunkban az emberi együttérzésben, az önzetlen segítőkészségben, a közösségi gondolkodásban jutott kifejezésre tavaly is, amikor véradók kezdeményezték a „vért vietnamnak,, mozgalmat: akció folyamán több ezer liter vért gyűjtöttek a harcoló testvérnép megsegítésére.

a vöröskeresztes világnap hagyományos megünneplése egybeesik a magyar vöröskereszt életének egy másik jelentős eseményével. ezekben a napokban kerül az előfizetők és a vásárlók kezébe a magyar vöröskereszt családi lap című havi ujság új köntösben. a népszerű orgánus nemcsak külső formájában változik, - ezentul 32 oldal terjedelemben, színes nyomással jelenik meg -, hanem tartalmilag is módosul. a családi lapot - meghagyva egészségügyi ismeretterjesztő jellegét - kifejezetten a családokhoz szóló, a családok életével foglalkozó képezlappá fejlesztik. /mti/

bb 58. a német kommunista párt pártmunkás-küldöttségének tanulmányútja hazánkban

/tr gi zs -cz

1974. május 6.

az mszmp kb meghívására április 28 - május 5 között tanulmányutat tett hazánkban a német kommunista párt pártmunkás-küldöttsége. katona istván, a kb tagja, az agitációs- és propaganda osztály vezetője fogadta a küldöttséget. a delegáció megbeszéléseket folytatott a központi bizottságban az mszmp fejei bizottságánál a kb társadalomtudományi intézetben, a szotban, látogatást tett dunaujvárosban a városi pártbizottságon, és a vasműben, valamint egy termelőszövetkezetben. a delegáció résztvett a budapesti dolgozók május 1-1 felvonulásán. a német kommunista párt pártmunkás küldöttsége hétfőn elutazott hazánkba. /mti/

15,20/gi

MA 15

- 46 -

bb 57. kgst tanácskozás alsóörsön az üzemanyag és kenőolaj adalékok kutatásáról, fejlesztéséről

vid.-kz gi -cz

1974. május 6.

hétfőn alsóörsön megkezdődött a kgst-országok üzemanyag és kenőolaj adalék kutatásait, fejlesztését koordináló központ ülése. a tanácskozáson résztvesznek bulgária, csehszlovákia, lengyelország, magyarország, ndk és szovjetunió delegációi. a legújabb kutatási eredményeket vitatják meg. értékelik azt a széleskörű, a kgst országokat átfogó prognózist, amely a gyártás és kutatás jelenét, terveit és lehetőségeit foglalja össze. ez a prognózis különben egyébként a koordináló központ - a fiatal kgst szervezet - eddigi tevékenységének egyik legfontosabb „gyümölcse,,. ez a további integráció és a specializálódás alapja.

a koordinációs központ lipcse székhellyel 1972-ben jött létre. alapítását az tette szükségessé, hogy a kgst országokban is rohamosan növekszik a gépjárművek száma, melyek üzemeltetése ma már elképzelhetetlen a korróziót és az öregedést gátló, az égést segítő - egyszóval a motort és környezetet védő adalékok nélkül. a fontos anyagokból valamennyi kgst-ország jelentős tőkés behozatalra szorul, ennek csökkentését is szolgálja ez az együttműködés.

a tanácskozás első napján dr. csikós rezső, a magyar ásványolaj és földgázkisérleti intézet igazgatója az adalék kutatás és gyártás fejlődését, hazai eredményeit vázolta. bevezetésül hangoztatta, hogy a hazai adalék-kutatás eredményei már mérhetőek, a számottevő deviza-megtakarításban. a kenőolajipar magasabb értéket képviselő termék kibocsátásában és a gépjárművek állagmegóvásában egyaránt. a legújabb adalékok csoportjából dr. csikós rezső, az me-1-es „csomag,,-ról beszélt. ennek komponensei olyan tulajdonságot kölcsönöznek az olajnak, hogy az a megszokottnál lényegesen tovább védi a motorokat. a fékpadi vizsgálatok, valamint a szélekörű üzemi kísérletek azt bizonyították, hogy a gépkocsiknál az eddigi 4,500 kilométer helyett elegendő hétezer kilométerenként cserélni az olajat, a traktoroknál pedig a kétszáz üzemóra helyett 300 üzemóránként.

az új adalék elegy gyártását is a fűzfői nitrokémia kezdte meg. a máfki kutatásaiban mind többet foglalkozik a diesel-motorok kipufogó gázaival távozó füst, kórokozó mennyiségének csökkentésével is.

a plenáris előadást követően a kgst országok meghatalmazottainak beszámolója hangzott el, majd pedig az ez évi tudományos és műszaki kutatási terv került napirendre. /mti/

15,35/gi

- 47 -

MA 15

bb 35. megkezdődött az akadémia ... folyt./g1

ob/ob g1 zs -cz

1974. május 6.

a közgyűlés délután zárt szekcióüléseken folytatta munkáját.

Köpeczi Béla főtitkár a társadalomtudományi főosztály területén kifejtett tudományszervezési és szakigazgatási tevékenységről számolt be. elmondta, hogy az akadémia ez irányú munkájának kibontakozását a szervezeti reform eredményesen segítette elő; ez legkézzelfoghatóbban a társadalomtudományok fejlődésének meggyorsulásában jutott kifejezésre. a reform tudományt serkentő, jótékony hatása azonban a társadalmunk mai főkérdéseinek megoldását lehetővé tevő kutatási feladatok növekedésében is megmutatkozik. a reform olyan légkört teremtett, amely alkalmat adott az elmaradt tudományágak - szociológia, pedagógia, pszichológia - gyorsabb üzemű fejlesztésére és általában a társadalomtudományi kutatások akadémián belüli anyagi feltételeinek a javítására. jól példázza ezt, hogy a társadalomtudományi főosztályhoz tartozó kutatóhelyek kutatási ráfordításai 1972-ben több mint 600 millió forintot tettek ki; az összes kutatásfejlesztési dotáció 6,5 százalékát.

a megfelelő fejlődést ennek ellenére sem lehetett azonban valamennyi területen egyformán biztosítani. mutatják ezt ágazati ráfordításokban még tapasztalható aránytalanságok: a közgazdaságtudományok 72,8 százalékos részesedési aránya a többi tudományághoz viszonyítva túlzottan magas. hasonló aránytalanság mutatkozik a szociológia, a pszichológia bizonyos ágai, a pedagógia és a munkatudomány területén rendelkezésre álló kutatókapacitás mérete, minősége, s az e tudományterületekkel szemben támasztott mind magasabb társadalmi igények között is. ezért fontos feladat a társadalomtudományok kutatóbázisának országos áttekintése és a fejlesztés jövő irányainak meghatározása

Köpeczi Béla szólt a kutatás és a társadalmi gyakorlat közötti kapcsolatok megerősödéséről. megállapította, hogy a társadalmi fejlődés szempontjából fontos kérdések iránti érdeklődés és a társadalomtudományok művelőinek felelősségérzete egyaránt megnövekedett. ugyanakkor azt is leszögezte, hogy az általános fejlődés ellenére sem kielégítő még tudósaink elméleti tevékenysége, kevés a társadalmi gyakorlat általánosítása, az aktuális problémák elemzése, s tovább kell fokozni a polgári társadalomszemléletek, az antimarxista, nem szocialista nézetek marxista kritikáját. a vitaszellemet is élni kiteni kell: az akadémia egyik legfontosabb feladata a tudományos eszmecsere és kutatóhelyek műhelyvitáinak elősegítése.

/folyt. köv./
15,50/g1

- 48 -

M/16¹⁰

bb 35. /megkezdődött ... folyt./g1

a továbbiakban az akadémiára bizott középtávu tervezési feladatokról és a megvalósításuk érdekében eddig végzett munkáról szólt. kiemelte, hogy e tevékenység során tudósaink jelentősen hozzájárultak a társadalmi fejlődés gyakorlati kérdéseinek megoldásához. kitért arra is, hogy az új kutatási módszerek alkalmazása szélesedett. örvendetes jelenségként említette meg, hogy a társadalomtudományok egyre gyakrabban alkalmazzák a szociológiai, az összehasonlító és a matematikai módszereket. az új eljárások bevezetése kapcsán mind nagyobb az igény a természet- és a társadalomtudományok szorosabb együttműködésére.

elismeréssel beszélt a tudományszakok nemzetközi kapcsolatainak fejlődéséről. ezek különösen a szocialista országokkal váltak szorosabbá, s a tőkés országok tudományos köreiből is szélesedett az együttműködés.

a referátumot vita követte, amelyben az érdekelt tudományterületek képviselői szólaltak fel.

/folyt. köv./

bb 59. a növényvédő szerek és az ember - tudományos tanácskozás
veszprémben

vid/kz/ny -cz

1974. május 6.

veszprémben a köjál székházában hétfőn több mint száz egészségügyi és növényvédő szakember részvételével a növényvédőszerek munkaegészségügyi kérdéseiről, tudományos tanácskozást tartottak. dr. arany lászló, igazgató főorvos elmondta, hogy a tanácskozás jelentőségét fokozza, az egészségre káros növényvédőszerek felhasználásának nagyarányú növekedése mellett a házi kertekben szaporodó kisebb arányú mérgezések gyakorisága, amelyek zömében felelőtlenségből és hozzá nem értésből származnak. az elmúlt években különösen a novendal és bi-58 növényvédőszerek felhasználása közben keletkeztek kisebb-nagyobb mérgezések.

/folyt köv/
15.55/ny

-49-

M/16¹⁰

bb 59. / a növényvédő szerek...folyt/ny

elmondotta, hogy veszprém megyében a toxikológiai felügyelő hálózat létrehozása után a nagyüzemekben sokat javult a növényvédőszer raktározása és felhasználása. csupán az elmúlt két évben erre a célra 46 új raktárat építettek és hetvenet korszerűsítettek.

a tanácskozáson résztvevők elmondották, hogy veszprém megyében az állatforgalmi és husipari vállalat pápai üzemében, a köjál székházában és a veszprém megyei növényvédő állomás laboratóriumában több mint öt éve rendszeresen peszticid maradvány vizsgálatokat végeznek, növényi és állati eredetű élelmiszerekben. a vizsgált hús, tej, tojás és növényi eredetű mintákban a tűrés határt meghaladó peszticid szennyezettséget nem találtak.

a résztvevő kórházi szakemberek hangoztatták, hogy elismerés illeti az országos növényvédelmi szolgálatot. hazánkban évente 84.000 tonna növényvédőszer állítanak elő, raktároznak és használnak fel, s ennek ellenére a mérgezésből származó megbetegedések száma viszonylag alacsony.

dr. bordás sándor a keszthelyi agrártudományi egyetem professzora hangoztatta hozzászólásában, hogy a szakkapzetti növényvédelmi munkásoktól, az agrárkémikus mérnökökig, több mint 20.000-en működnek közre a hazai növényvédelem szolgálatában. sokat tesznek azért, hogy a növényvédőszer ne károsítsa környezetünket, különösen élvizeinket. /mti/

-.-

bb 60. felhasználható 18 órától

békegyűlés - békehangverseny szegeden

vid/kz/ny -cz

1974. május 6.

a csongrád megyei béke és barátsági hónap eseménysorozatának megnyitóját hétfőn este tartották meg szegeden a tiszai szálló hangversenytermében. a győzelem napja, a II. világháború befejezésének 29. évfordulója alkalmából rendezett békegyűlésen dr. kulka frigyos egyetemi tanár, a magyar-szovjet baráti társaság országos elnökségének tagja mondott beszédet. ezt követően tartották meg a szegeden május elején immár hagyományos békehangversenyt is. a szegedi nemzeti színház operaénekesinek, neves szólóistáinak és több öntevékeny kórus közreműködésével.

a tiszai szállóban rendezett esti békeprogramon részt vettek a szovjetunió budapesti nagykövetségének képviselői is. /mti/

16.00/ny

-.
-50-

NA 16²⁰

bb 61. felhasználható 19 órától

richter ilona kiállítása szegeden

vid/kz/y -cz

1974. május 6.

a szegedi sajtóház művészklubjában hétfőn nyitották meg richter ilona munkácsy-díjas grafikusművész kiállítását. a bemutatott mintegy 40 alkotás egy különleges világot, a földközi-tenger növény és állatvilágát mutatja be, hiteles megjelenítéssel, könyv-illusztrátori módszerekkel. /mti/

-.-

bb 62. felhőszakadás miskolcon

vid/kz/ny -cz

1974. május 6.

felhőszakadás vonult végig hétfőn délben miskolcon. két óra alatt megközelítőleg 30 milliméter csapadék hullott a városra, csaknem háromszor annyi, mint egész áprilisban. a hirtelen lehullott csapadék tetemesen megduzzasztotta a városon átfolyó szinva patakot és forgalmi zavarokat is okozott. a belvárosból a tiszai pályaudvarra vezető bajcsi zsilinszky utcai aluljáróban összegyűlt csaknem fél méteres víz leállította a villamos és a gépkocsi forgalmat. több mint 40 villamos-szerelvény vesztegelt a síneken. az autóbuszok kerülő utvonalakon közlekedtek.

a város tűzoltóit több mint harminc helyre hívták: a víz be-tört a mélyebben fekvő kazánházakba, több iskola és lakóház pincé-jébe. /mti/

-.-

bb 63. felhasználható 19 órától

a magyar hárfás trió hangversenye székesfehérvárott

vid/kz/ny -cz

1974. május 6.

két hangversenyt adott hétfőn székesfehérvárott, az abla re-gia napok keretében a magyar hárfás trió. délelőtt az ifjuságnak, este pedig a város legújabb muzeumban, a budenz ház falai között adott hangversenyt. az esti műsoron biber: trió-partita, a. de poglietti: a magyarok lázadása, kodály: epigrammák, saint-saens: fantázia hegedűre és hárfára, martinu: két madrigál hegedűre és brácsára, valamint tardos béla: cassazione című műve szerepelt. /mti/

16.05/ny

-.
-51-

NA 16²⁵

bb 64. felhasználható 18 órától

munkásfoto-kiállítás

vid/kz/ny -cz

1974. május 6.

a mázai bányász művelődési házban hétfőn este megnyílt a „munkásbrázolás,, című tolna megyei pályázati foto-kiállítás. a május 12-ig tartó tárlaton a szakszervezeti művelődési intézmények amatőr fotós szakköri tagjainak 32 felvétele látható. a megnyitón kihirdették a pályázat eredményét is. /mti/

.-.

bb 65. magyar-szovjet barátsági napok kezdődtek bács-kiskun megyében

vid/kz/ny -cz

1974. május 6.

a budapesti szovjet tudomány és kultúra házának közreműködésével, a hazafias népfrentbizottságok rendezésében, hétfőn magyar-szovjet barátsági napok kezdődtek bács-kiskun megyében. az eseménysorozat első összejövetelét hétfőn a kecskeméti pártiskolán tartották. kedden újabb magyar-szovjet barátsági összejövetelekre kerül sor a megyeszékhelyen. a program szerdán üzemi és községi rendezvényekkel fejeződik majd be kerekegyháza. a barátsági gyűléseken megemlékeznek a fasizmus felett aratott győzelem napjáról is. a szovjetunió fejlődéséről, illetve bács-kiskun megye szovjet testvérterületének híres városáról, a krim-félszigeti jaltáról dokumentumfilmeket mutatnak be. /mti/

.-.

bb 66. lengyel békemozgalmi küldöttség budapesten

pá/ny zs -cz

1974. május 6.

az országos béketanács meghívására lengyel békemozgalmi küldöttség érkezett a béke és barátsági hónap megnyitó rendezvényeire, michal grendysnek, a lengyel államtanács tagjának, a lengyel békebizottság alelnökének vezetésével. a delegációt a repülőtéren vass istvánné, és terényi istván, az országos béketanács alelnökei, valamint grzegorz sokolowski, a lengyel nagykövetség tanácsosa fogadták. /mti/

16.10/ny

.-.
-52-

AA 17°

bb 67. magyar-mongol baráti találkozó egerben

vid/kz/ny -la

1974. május 6.

a mongol népköztársaság kikiáltásának közelgő 50. évfordulója tiszteletére magyar-mongol baráti találkozót rendezett hétfőn egerben a hazafias népfrent heves megyei bizottsága. a rendezvényen résztvett jadamyn sivender, a mongol népköztársaság budapesti nagykövetségének első titkára és n. dorzsszembe harmadtitkár is. a művelődési központ nagytermében a mongol vendégek jelenlétében nyitották meg kurucz d. istván munkácsy-dijas, érdemes művész és szabó iván munkácsy-dijas, kiváló művész közös kiállítását. a két művész a festészet és a szobrászat nyelvén vall mongóliáról, a testvéri országban szerzett benyomásairól, élményeiről. a „mongóliai uti élmények,, című tárlatukon 27 olajfestmény és számos szobor, illetve fadaragás látható. /mti/

.-.

bb 68. tanácskozás a kereskedelmi felügyelőségek munkájáról

i ni/gk/ny ie la

1974. május 6.

a belkereskedelmi minisztériumban hétfőn országos értekezletet tartottak a tárca vállalatainak kereskedelmi osztályvezetői és a kereskedelmi felügyelőségvezetők. a megbeszélésen részt vett dr. sághy vilmos belkereskedelmi államtitkár is.

az országos kereskedelmi felügyelőség vezetője, dr. lugosi lajos, tartotta a beszámolót a tanácskozáson. elmondta, hogy a fogyasztói érdekvédelemmel a közelmúltban foglalkozott az országgyűlés kereskedelmi bizottsága, a minisztertanács, továbbá állami és társadalmi szervek hoztak határozatokat az ellenőrzés színvonalának emelésére, illetve foglalt állást ennek fontossága mellett. ezeknek a határozatoknak a megvalósítását tartották szem előtt az illetékesek az elmúlt időszakban végzett ellenőrzéseknél.

egy év alatt a kereskedelmi felügyelőségek 24 ezer ellenőrzést végeztek, amelyek érintették a kereskedelemnek csaknem a felét. a vizsgálatok 70 százaléka a fogyasztókat leginkább érintő területeken, az élelmiszer-és vendéglátóiparban történt, 30 százaléka az iparcikk minőségét és forgalmazását ellenőrizte. növekedett a vállalatok és szövetkezetek központjaiban és az ipari telephelyeken végzett ellenőrzések száma is.

a felügyelőségek a feltárt szabálytalanságokat szigorúan, differenciáltan büntették. a kiszabott bírságok átlaga 800 forint, magasabb, mint a más hasonló hatáskörű szerveknél. az ellenőrzések 22 százalékát követték felelősségre vonások, amelyek nagyjából hálózati vezetőket, vezetőhelyetteseket vagy központi dolgozókat marasztaltak el. kereskedelmi vállalatoknál, szövetkezeteknél és termelőknél egy év alatt 9.2 millió forint nyereség-, illetve ár-csökkenést eredményező intézkedést hoztak.

/folyt köv/
16.38/ny

-53-

AA 17°

bb 68. / tanácskozás ...folyt/ny

a beszámolót követő vitában megállapították, hogy a fogyasztók érdekvédelme sok területen javult. jelenleg folyik a lakberendezési áruk és gyermekellátási cikkek értékesítésének vizsgálata. hamarosan ellenőrzik az idegenforgalommal kapcsolatos kereskedelmi és vendéglátóipari tevékenységet és az áfész-ek kis településeken levő vegyesboltjait. vizsgálják a tej-es tejtermék-értékesítési akcióprogram végrehajtását is.

dr. sághy vilmos államtitkár felszólalásában eredményesnek minősítette a kereskedelmi felügyelőségek munkáját. felhívta a figyelmet a kereskedelemben végzett ellenőrzések politikai fontosságára, valamint arra, hogy az ellenőrzések során szembe kell fordulni az osztársadalmi értékeket sértő egyéni és csoportérdekekkel. az államtitkár hangsúlyozta, hogy az ellenőrzéseknek fel kell tárniuk a visszaélések alapvető okait és gyors, hatékony megelőző intézkedéseket kell tenniük. a fogyasztók érdekeit jól képviselő ellenőrzések feltétele: a különböző ellenőrző szervek munkájukat még jobban hangolják össze./mti/

bb 69. a mém vezetők értekezlete a szarvasmarha- és sertés-telepek hatékonyabb üzemeltetéséről

t kg/gg gi ie la

1974. május 6.

hétfőn dr. dimény imre miniszter elnökletével értekezletet tartottak a mém vezetői a szakosított állattenyésztő telepek üzembeállításának meggyorsításáról.

a sertés- és szarvasmarha-tenyésztés fejlesztésére hozott kormányhatározatok nyomán az utóbbi négy-öt évben 289 sertés- és 415 szarvasmarha-telep épült a mezőgazdasági üzemekben, többségük már termel, egy részükben azonban beruházási, pénzügyi gondok miatt még nem telepítettek állatokat, üzemelésük csak később indulhat meg. a zökkenők felszámolására a mém a pénzügyminisztériummal együttműködve az elmúlt évben már különféle intézkedéseket tett, amelyeknek hatását most tárgyalták meg.

/folyt. köv./
17,10/gi

- 54 -

N 17²⁰

bb 69. /a mém vezetőknek ... 1. folyt./gi

a vizsgálódás 92 termelőszövetkezeti szakosított telepre terjedt ki, ahol még üzemelési gondokkal küzdenek, közülük 43 tehenészet és 49 sertés-telep. a termelést hátráltató tényezők feltárásánál megállapították: ezeknek az üzemeknek a többségénél keves a szakember és a szakmunkás, kedvezőtlen az állategészségügyi ellátottság, a telepek állatállományának alacsony a termelési színvonala, korszerűtlen a takarmánytermesztés, a takarmányozás technológiája, s gyakran nem megfelelő az üzemi szakvezetés sem. csaknem valamennyi telep korszerűsítésre szorul.

a telepek működésével kapcsolatos hiányosságok felszámolására az értekezlet intézkedési tervet fogadott el, rendelkezéseket hozott. a szakosított állattartó telepek termelésének növelésére munkájukat folyamatosan koordinálni, szervezni kell. ezt a munkát a leghatékonyabban az egyes termeléstechológiákat kifejlesztő ugynevezett rendszergazdák tudják ellátni, vagyis azok a gazdaságok, ahol a legfejlettebb a technológia.

az értekezlet rendelkezett az iparszerű termelés műszaki feltételeinek, ipari háttérének kialakításáról, a hazai gyártásu technológiai berendezések választékának bővítéséről, minőségének javításáról, a megfelelő alkatrész-ellátásról és a szerviz meg szervezéséről. jelenleg széleskörű elemzések folynak az iparszerű termelést szolgáló takarmányozás korszerűsítésére is.

a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium hamarosan országos értekezletet szervez, amelyen az érdekelt termelőszövetkezetek vezetőivel ismertetik a termelési biztonság növelésére teendő intézkedéseket, a még hiányosan működő nagyüzemi szarvasmarha- és sertés-telepek korszerű üzemelése érdekében.
/mti/

--

17,15/gi

- 55 -

N 17³⁰

bb 70. hazaérkezett mongóliából a magyar könnyüipari küldöttség
k ol/gk ie la 1974. május 6.

hazaérkezett mongóliából a földi László könnyüipari mi-
nisztériumi államtitkár vezetésével ulánbátorban járt könnyü-
ipari küldöttség, amely részt vett a magyar segítséggel épült
és most rekonstruált ruhagyár átadásának ünnepségén.

földi Lászlót ulánbátorban fogadta t. ragcsa, a mongól
népi forradalmi párt politikai bizottságának póttagja, a mongol
népköztársaság minisztertanácsának első elnökhelyettese. az ál-
lamtitkár megbeszéléseket folytatott a két ország gazdasági kap-
csolatairól a mongol gazdasági élet több más vezetőjével is.
/mti/

--

vvbb 35. megkezdődött az akadémiafolyt/ny
ms/mm/ny zs la 1974. május 6.

a matematikai és fizikai, a műszaki, a kémiai, a föld- és
bányászati tudományok osztályának együttes ülésén tétényi pál aka-
adémikus, főtitkárhelyettes ismertette az e tudományterületekhez
tartozó kutatóintézetek irányításában kifejtett munkát.

rámutatott, hogy a tudomány gyors fejlődése bizonyos fokig
módosította a kutatások fő irányait. az iparpolitikai elhatározá-
sok, a központi fejlesztési programok, mint a számítástechnikai
és a petrokémiai program előkészületei, valamint az országos
távlati kutatási terv munkálatai során gyakran fölvetődött, hogy
a kutatási célok változása nem igényel-e módosításokat a kutató-
hálózatban. valóban, 1970 óta gyakrabban módosították a kutató-
hálózatot, mint a megelőző tíz évben. a hálózat korszerűsítése so-
rán a korábbi 17 önálló kutatóintézetből 14 lett, részben a tema-
tikailag kapcsolódó intézetek egyesülése, részben ilyen jellegű
tanszéki kutatócsoportok átcsoportosítása révén. az egyetemi ku-
tatások erősítése érdekében az akadémiai tanszéki kutatóhelyek je-
lentős hányada átkerült az egyetemekhez, más részükben viszont je-
lentős tematikai és szervezeti koncentrációt hajtottak végre.

/folyt köv/
17.35/ny

-56-

M 1700

v35. / megkezdődött.....folyt/ny

a közeljövőben már nem kell számolni hasonló mértékű szerve-
zeti változásokkal, előtérbe kerül viszont a kutatóintézetek terv-
szerű rekonstrukciója. ennek során 1976-ig új otthonra találnak
a nem megfelelő körülmények között elhelyezett csillagászati és
földtani kutatóhelyek. lényeges javulás következik be több kémiai
intézet, valamint a műszaki-mechanikai kutatóintézet elhelyezésé-
ben.

a szervezeti intézkedésekkel együtt jár az irányítási mechaniz-
mus megváltoztatása is. szükségessé vált a kutatóhelyek önállóságá-
nak növelése, a decentralizálás és a centralizálás helyes arányá-
nak meghatározása. erősödtek az intézeti demokratikus fórumok, a
kutatóhelyek munkájában megnőtt a párt- és a társadalmi szervek
szerepe. még további erőfeszítések szükségesek azonban a demokra-
tikus vitalégek kialakítására.

a kutatóintézmények tevékenysége széles területet ölel fel,
de ezen belül már kialakultak a fűcsomópontok. az intézetekben és a
tanszékeken 1970-ben együttesen mintegy ezer, 1973-ban pedig körül-
belül 1.300 témát műveltek. Ez a fejlődés megfelel a tudománypoli-
tikai irányelvekben kitűzött célnak. nem lenne azonban helyes az
alkalmazott kutatások arányának további növelésére törekedni. az
akadémiai kutatásokban elsősorban a célra orientált, átfogó célo-
kat szolgáló és komplex megközelítést igénylő feladatokat helyes
kitűzni. *Tav alkalmazott és fejlesztési kutatások aránya 54
százaléktól 61-re emelkedett.*

döntő fordulat következett be az elmúlt négy év során a mű-
szaki és természettudományi kutatóhálózat és a gyakorlat kapcsola-
tában. az intézetek fokozódó figyelmet fordítottak eredményeik gya-
korlati hasznosítására, sőt kapacitásuk egy részét közvetlen
gyakorlati feladatokra fordították. ebben a fejlődésben elsődleges
szerepet játszott, hogy a népgazdaságban a munka termelékenységé-
nek növelése vált a termelés fejlesztésének legfontosabb tényezőjé-
vé. ez fokozta a műszaki fejlesztés igényét, növelte az új tuda-
mányos és műszaki eredmények iránti fogékonyságot.

az intézetek növekvő kapacitással vesznek részt az országos
távlati tudományos kutatási terv megvalósításában. a terv egyes
feladatainak hatékonyabb kutatását kívánja szolgálni a feladat-
finanszírozás rendszere, amelyet a közeljövőben vezetnek be. ez
azt jelenti, hogy a nagyobb intézetek ezután nem egy összegben kap-
nak költségvetési támogatást összes feladataik elvégzésére, hanem
szerződéses jelleggel állami megbízatás alapján végzik el a leg-
fontosabb, kiemelt akadémiai feladatokat.

/folyt köv/
17.40/ny

-57-

M 1800

vbb 35. / megkezdődöttfolyt/ny

beszámolója végén a főtitkárhelyettes elismeréssel szólt az akadémia tudományos testületeinek állásfoglalásairól, amelyek nagyban hozzájárultak a szakigazgatás és a kutatóhálózat eredményes munkájához. a testületi szervek, különösen a kutatóhelyek tudományos eredményeinek értékelésében játszanak fontos szerepet. szorosabbá váltak a kapcsolatok az akadémia és a népgazdaság egyes ágait irányító főhatóságok, valamint az akadémiai intézetek és a tevékenységükhöz kapcsolódó gyakorlati szervek, vállalatok között is.

/ folyt. köv/.

bb 71. iródelegáció az ndk-ból

/mm gi zs la

1974. május 6.

hétfőn háromtagu iródelegáció érkezett hazánkba az ndk-ból: kurt david, peter edel és willi meinck. a vendégek ismerkednek hazánk társadalmi és kulturális életével, s részt vesznek író-olvasó találkozók baján május 8-án, budapesten a fészek klubban május 10-én, győrött pedig május 13-án. /mti/

--

ttb 72. a békehónap hajdu-bihar megyei megnyitója

vid.-fm gi la

1974. május 6.

a magyar békemozgalom zászlóbontásának 25. évfordulója, a fasizmus felett aratott győzelem napja alkalmából megrendezett békehónap hajdu-bihar megyei megnyitójaként hétfőnk békegyűlést tartottak a debreceni agrártudományi egyetem színháztermében. szentistványi gyuláné, a hazafias népfront országos tanácsának titkára ünnepi beszédben méltatta a békemozgalom, valamint a népek barátságának jelentőségét és ismertette a további feladatokat. ezt követően átadta az országos béketanács kitüntető jelvényét a legeredményesebben tevékenykedő békemozgalmi aktivistáknak, valamint a jubileumi elnökplakettet a fegyveres erők debreceni klubjának. /mti/

--

17,40/g1

-58-

NA 1805

bb 73. mély részvétellel temették el nagy miklóst

t ro/pá/ny zs la

1974. május 6.

hétfőn a mező imre uti temetőben mély részvétellel kísérték utolsó útjára nagy miklós művelődésügyi minisztert. ravatalánál párt- és állami vezetők, az elnöki tanács, a kormány, a tábornoki kar tagjai, politikai, társadalmi, tudományos, kulturális és művészeti életünk ismert személyiségei álltak díszőrséget. koszorúk övezte koporsójánál - amely előtt biborpárnán helyezték el kitüntetésait - lerótták kegyeletüket az elhunyt munkatársai, barátai, tisztelői; ott voltak a művelődésügyi minisztérium, a fővárosi tanács, a különböző társadalmi szervek, a kulturális és művészeti műhelyek képviselői. részt vettek a gyászszertartáson nagy miklós szűkebb háza, hajdu-bihar megye párt, állami és társadalmi vezetői, s a diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja.

a magyar népköztársaság kormánya nevében karakas lászló munkügyi miniszter bucsuzott nagy miklóstól.

- tehetséges, sokra hivatott vezető volt, aki ifjúkorától a szocializmus ügyének szentelte életét, s mindig tudása legjavát adta hazájá, népe felemeléséért. kegyetlenül rövidre szabott pályáján is sokat tett az ifjuság, a társadalom, a párt szolgálatában -, mondotta. a mozgalmi munka harcaiban soha nem feledte, hogy a társadalmi haladás, a szocializmus építésének alappillére a tudás, a műveltség. szerénysége, széles áttekinthető készsége, kezdeményező-készsége egyszerre tette a miskolci nehézipari műszaki egyetem mindenki által tisztelt és becsült oktatójává, távlatokat kutató, tette kész vezetőjévé, aki marxistaként, az életet folyton elemelve kritikusán mérlegelt; az előrehaladást kommunista szenvedélyével s mérnöki objektívításával szolgálta.

- kitűnő munkája elismeréseként alig 30 évesen a párt központi bizottságának apparátusában nyílt lehetőség számára, hogy még többet tegyen szocialista kulturánkért és művelődésünkért. e lehetőséggel erejét nem kímélve élt: a tudománypolitikai irányelvek, az oktatáspolitikai és közművelődési határozatok kidolgozásában elévülhetetlen érdemek növelték nagy miklós elvtárs tekintélyét. óriási lendülettel kezdte a munkát új posztján, a művelődésügyi minisztérium élén. alakja, példás ügyszeretete, alkotó munkája akkor is jelenvaló mindannyiunk számára, ha ő már nincs közöttünk - hangzott a bucsubeszéd.

a művelődésügyi minisztérium vezetőinek, munkatársainak és pártbizottságának gyászát garamvölgyi károly miniszterhelyettes tolmácsolta, a mindennapok forradalmáráként emlékezve az elhunytára, akinek kommunista meggyőződése által kijelölt céljai méltók arra, hogy mindennapos küzdelmünk zászlaját ékítsék.

/folyt köv/
18.05/ny

-59-

NA 1805

bb 73. / mély részvétellel...folyt/ny

az mszmp központi bizottsága, a tudományos, közoktatási és kulturális osztály munkatársai nevében kornidesz mihály osztályvezető bucsuzott nagy miklóstól.

- élete tartalmas, szép és gazdag volt, ha a tartalmas élet mértéke: adni, minél többet adni az emberi közösségnek, s ha gazdaggá és széppé az avatja az egyéni létet, ha gazdagítja, szépíti környezetét, társait, népe életét. nagy miklós a felszabadult nép tehetséges és önfeláldozó fiainak életét élte. hatalmas ív: a kabbai, osztatlan elemi iskolától - ahol édesapja néptanító volt - a miniszteri székig, ahol minden egészségtelen, osztatlan iskola helyére az egészséges, korszerű iskola felépítésének, a szocialista kultúra gazdagításának felelős vezetőjévé emelkedett. ahogy beosztásaiban - példamutató szorgalma és kiváló képességei révén - egyre emelkedett, úgy növekedett politikai és szakmai hozzáértése, valamint ismeretsége, tekintélye is. mindenki által elismerően dolgozott: kiemelkedő jelentőségű munkát végzett a párt tudománypolitikai irányelveinek kidolgozásában, majd az állami oktatás helyzetét felmérő és a fejlesztés feladatait meghatározó nagy munkáiban. tragikusan korán távozott. de munkássága ismeretében a nagy, gazdag, tevékeny és eredményes életet megillető tisztelettel állunk e korai ravatalnál.

a miskolci nehézipari műszaki egyetemen egykor az elhunyttal együtanult évfolyamtársak, barátok, munkatársak gyászát mörk jános egyetemi docens tolmácsolta. azok nevében szólt, akiktől az elhunyt még többet követelt, mint másoktól, de még mindig kevesebbet, mint saját magától. nagy miklóst a mező imre uti temető díszsírhelyén helyezték örök nyugalomra. a gyászszertartás az internacionálé hangjaival ért véget./mti/

bb 74. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13,00 órától 18,00 óráig:

/gi la 1974. május 6.

29. békekonferencia kecskeméten
30. dr. madas andrás madridba utazott
31. váncsa jeno prágába utazott
32. számítástechnikai napok szabolcsban
33. aszfaltkeverő üzem
34. kereskedelmi munkaszervezési tanácskozás
35. megkezdődött az akadémia közgyűlése
36. turpínszky béla
37. áramot termel kisköre
38. kiállítás a lengyel kulturában
39. tokaji tüdőkórház
40. piacon a karalábé

/folyt. köv./
18,25/gi

M 1830

- 60 -

bb 74. /a belföldi ... 1. folyt./gi

41. zajcsökkentési konferencia
42. alba regia táncverseny
43. horgász- és vadászfelszerelési kiállítás
44. műszaki napok nógrád megyében
45. pártmunkás küldöttség utazott varsóba
46. a miniszterek javaslata ...
47. javítás a 35. számú hírre
48. a magyar nyelv hete békés megyében
49. dévényi jános kiállítása
50. liszt ferenc társaság soproni csoportja
51. ovh számítőközpontja
52. marx györgy előadása az mta közgyűlésén
53. pest megyei anyák konferenciája
54. közgazdász hét hajduban
55. elhunyt agárdi mihály
56. sajtótájékoztató a vöröskereszt székházában
57. kgst-tanácskozás alsóörsön
58. a német kommunista párt pártmunkás küldöttségének tanulmányutja
59. a növényvédőszeres és az ember
60. békegyűlés szegeden
61. richter ilona kiállítása
62. felhőszakadás miskolcon
63. a magyar hárfás-trio hangversenye
64. munkásfotó kiállítás
65. magyar-szovjet barátsági napok
66. lengyel békemozgalmi küldöttség
67. magyar-mongol baráti találkozó
68. tanácskozás a kereskedelmi felügyelőségek munkájáról
69. a mém vezetőinek értekezlete
70. hazaérkezett mongóliából a könnyűipari küldöttség
71. iródelegáció érkezett az ndk-ból
72. békehónap hajdu megyében
73. nagy miklós temetése
74. hírjegyzék

--

/mti/

bb 75. befejeződtek a magyar-jugoszláv munkaügyi tárgyalások

/pá gi sl la 1974. május 6.

elutazott hazánkból a jugoszláv munkaügyi küldöttség, amelyet vuko dragasevics szövetségi munkaügyi és szociálpolitikai titkár, a kormány tagja vezetett. a küldöttség tárgyalásokat folytatott karakas lászló munkaügyi miniszterrel: tájékoztatták egymást országaik munkagazdaságának fejlődéséről, véleményt cseréltek a határmenti munkaerő-kooperáció lehetőségeiről, és jegyzőkönyvet írtak alá a két tárca közötti együttműködés továbbfejlesztéséről.

vuko dragasevicset fogadta dr. timár mátyás, a minisztertanács elnökhelyettese. a baráti hangulatú beszélgetésen részt vett branko vukusics, a budapesti jugoszláv nagykövetség ideiglenes ügyvivője is.

a jugoszláv küldöttséget a röszei határállomáson budapesti istván munkaügyi minisztériumi államtitkár, és csongrád megye vezetői bucsuztatták. /mti/

--

18,40/gi

- 61 -

bb 76. időjárásjelentés

mm/ny La

1974. május 6.

a meteorológiai intézet jelenti 1974. május 6-án, hétfőn 19 órakor:

hüvös idő, futó esők

várható időjárás kedd estig: erősen felhős idő, ismétlődő esővel, záporosóval, keleten egy-két helyen zivattal. többfelé megélénkülő, főként a dunántúlon időnként megerősödő északnyugati-északi szél. a legmagasabb nappali hőmérséklet 10-15 fok között alakul./mti/

--

bb.77. konzultáció a csehszlovák kommunista párttal

la/mné/p La

1974. május 6.

hazaérkezett csehszlovákiából katona István, az mszmp kb tagja, a kb agitációs és propaganda osztályának vezetője, aki a csehszlovák kommunista párt képviselőivel konzultációt folytatott a két párt ideológiai együttműködésének időszerű kérdéseiről. Katona Istvánt fogadta J. Pezlar, a szlovák kommunista párt központi bizottságának titkára./mti/

--

bb.78. aczél György beszéde az akadémián

p zs la

1974. május 6.

az alábbiakban rendelkezésre bocsátjuk -szükség szerinti további rövidítés lehetőségével - aczél elvtársnak az akadémián ma elhangzott beszédét

x x x

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magyar népköztársaság kormánya nevében köszöntötte a magyar tudományos akadémia idei közgyűlését.

rámutatott: az MTA egy éven belül is érzékelhető lépést tett afelé, hogy eleget tegyen a természet - és társadalomtudományi kutatások terén tudományági irányító feladatának. ez egyszersmind annak is újabb bizonyossága, hogy az akadémiai reform, a testületi és szakigazgatási tevékenység szétválasztása - ha sok küszködéssel, s némi leküzdendő bürokratizálódással is együttjárt - lényegében helyesnek, eredményesnek bizonyult.

az alkotó munka feltételei javultak és tovább javulnak. belpolitikai, gazdasági helyzetünk szilárd. állami oktatási rendszerünk és közművelődésünk fejlesztési programjai egyszerre biztosítják a tudomány eredményeinek széleskörű elterjedését. a Lenini kulturális forradalom történelmi lépéseket tett hazánkban is a tudomány, a kultúra közkinccsá tételében.

/folyt köv ./
19.30/p

-62-

bb.78. aczél György.....1.folyt /p

a nemzetközi feszültség enyhülése, a békés egymás mellett élés elvének, gyakorlatának térhódítása a legalapvetőbb feltétele minden emberi munka s így a tudományos tevékenység kibontakozásának is. ezzel együtt, ezzel párhuzamosan szélesedik és mélyül el napjainkban a szocialista tábor országai, a kgst országai közt a gazdasági integráció, a politikai és ideológiai együttműködés, ami a magyar tudomány számára is egyre kedvezőbb és konkrétabb lehetőségeket nyújt a nemzetközi munkamegosztásba való bekapcsolódáshoz.

aczél György ezután a tudománypolitikai irányelvek megvalósításáról szólva kiemelte: az akadémiai testületek munkájában érezhető a törekvés, hogy valóban országos jelentőségű kérdéseket tüzzenek napirendre; az akadémia elsősorban alap kutatásokkal foglalkozó intézeteiben jelentősen megnövekedett a termelési, népgazdasági igényeket közvetlenül is kielégítő kutatások aránya; társadalomtudományi intézeteinek munkájában mindinkább előtérbe kerül a szocializmus építése szempontjából időszerű problémák elemzése, kutatása. sokoldalúan támogatta közoktatásunk fejlesztési koncepciójának kialakítását, s őszinte lelkesedéssel és igen határozottan segíti annak megvalósítását, végrehajtását is. ezt a segítséget, ezt a megértést és odaadást kérjük és várjuk a központi bizottság közelmúltban született közművelődéspolitikai határozatának végrehajtása kapcsán is. ha még nem is kielégítő mértékben, javult intézeteinek és a megfelelő egyetemi tanszékeknek a kapcsolata. az akadémia figyelemmel foglalkozott a fiatal kutatók helyzetével, s erőihez mérten lépéseket is tett e téren. egyre jobban kifejezésre juttatta a nők tudományos munkájának megbecsülését is.

fejlődött a tudományos élet demokratizmusa is. a vezetői megbízások időhöz kötése például nem - mint egyesek vélték - bizonytalanság érzéséhez, hanem a vezetői felelősség növekedéséhez vezetett.

Lépést jelentett e tekintetben az igazgatótanácsok létrehozása, a kutatóhelyi párt- és tömegszervezetek munkájának javulása is.

a minisztertanács elnökhelyettese ezután a tudomány előtt álló feladatokról szólt. hangsúlyozta: a tudománytól az igények körvonalazását, felkeltését, az új lehetőségek tudatosítását, a kiaknázásukra való mozgósítást, ösztökélést várjuk. a tudomány részéről - jelentőségével arányos - nagyobb kezdeményező erőt, aktivitást is kérünk. a szocialista tudomány nem elégzik meg a kutatási eredmény egyszerű átnyújtásával, hanem összefogva a gyakorlat embereivel, kísérletezve követi nyomon a megvalósítás, az alkalmazás útját is. /folyt köv ./

19.35/p

-63-

M-2005

bb.78. aczél györgy..... 2.folyt /p

a társadalomtudományok fejlődése is azzal függ össze első-
sorban, hogy kutatóik az élet felvetette, sürgető és lényeges kér-
désekre felelősséggel törekszenek választ adni. de tévedés volna
azt hinni, hogy a társadalomtudományoknak a társadalmi gyakorlat-
tal való kapcsolata egyszerűen kutatási téma kérdése. az is, ter-
mészetesen, de igen sokban ez a kapcsolódás nem a kutatási témán,
hanem a kutatás módszerén múlik. a társadalomtudományok élettől
való elszigetelődéséhez vezethet -s egyes esetekben vezet is -
minden olyan módszer, amely a jelenségek vizsgálatánál figyelmen
kivül hagyja a társadalmi folyamat összetettségét és főleg törté-
netiségét.

a társadalomtudományoknak szükségük van a tényekre, adatok-
ra, szükségük van matematikai formulázásra, de ha ezek az alap-
vető társadalmi összefüggések mellőzése, vagy esetleges kiiktá-
tását, a vizsgált jelenség pozitívista sterilizálását jelentik -
akkor a társadalomtudományoknak megszakad a kapcsolatuk a valóság-
gal, az eleven társadalommal, annak mozgásával.

a tudománynak- akár az anyag, akár a társadalom törvénysze-
rűségeit kutatja - rendkívül komplex folyamatokkal van dolga . a
valósággal való teoretikus kapcsolattartás csakis a marxista
materialista elmélet és dialektikus módszer alkalmazásával, a
marxista tudományosság következetes érvényesítésével lehetséges.
a tudomány legfőbb célkitűzése : a valóság / különösen a társa-
dalmi ■ valóság / mind mélyebb megismerése, a szükséges egyéb
feltételek mellett, végső soron mindig a szemlélet, mindig az
ideológiai tényezők függvénye.

az élet minél teljesebb tudományos birtokbavétele megkö-
veteli a kutatási szabadságot. e nélkül - ennek szélesítése nél-
kül - nem tudjuk a társadalmi élet olykor hallatlanul bonyolult
mozgásait, paradox jelenségeit, sokrétűségét, „ravaszságait”,
látni. de minél nagyobb e téren a szabadság, annál nagyobb az
ideológiai felelősség, annál nagyobb a társadalommal szembeni fe-
lelősség - ezért kell a szabadsággal együtt szüntelenül növelni
a vitában résztvevők felelősségét is . minél elevenebb a vita,
minél szélesebb a nézetek szembesítése , annál fontosabb , hogy
őrizzük és ápoljuk azt , ami a viták alapja : az egységet a leg-
alapvetőbb kérdésekben. a partnerek tartásuk szem előtt a közös
elvet és célt, és úgy vessék fel a megvitatandó kérdéseket, hogy
az ne zavarja az előrehaladást, ne feszítse szét az együttműkö-
dést, amelynek célja a szocialista magyarország, a szocializmus
eszméinek szolgálata.

/folyt köv ./
19.40/p

NA 2005

-64-

bb.78. /aczél györgy ... 3. folyt./gi

akad példa arra is, hogy egyesek nézeteit kategórikusan
el kell utasítanunk. erre azért volt szükség, mert ezek tár-
sadalomunk alapvető elveit és intézményeit kérdőjelezték meg.
hamis következtetés, ha ebből bárki a kutatási, vagy a vita-
szabadság leszűkítését olvassa ki. tudományos életünk mindig
különbséget tett és következetesen különbséget fog tenni a
válaszkeresés során, a vita hevében tévedők s a velünk tu-
datosan szembenállók közt. másként a tudományos gondolkodás meg-
merevedésének veszélyét idéznék fel. márpedig a marxizmus min-
dig válaszoló, mindig alkotó, mindig vitázó természetétől mi
sem áll távolabb, s hadd tegyem ehhez hozzá, a marxizmus so-
hasem defenzív. gramscinak van egy érdekes fejtegetése, ami-
kor azt mondja, hogy amíg a hadászatban mindig a leggyengébb
ponton kell támadni, hogy sikert érjünk el, az ideológiai
harcban a legerősebb pontokon kell az ellenséget megtámadni
és az áttörést elérni. az ideológiai harcnak a mai körülmé-
nyek között éppen ezért alapkérdése, saját pozitív eredményei-
nek sokkal hatásosabb, jobb, az igazságnak megfelelő kifejté-
se. éppen ezért elengedhetetlen, hogy ne csak a nem-et, hanem
az igen-t is mindig meg tudjuk fogalmazni. ma a tudományt
vállalni annyit jelent, mint az élet mellett, a tudomány nyitott-
sága mellett állni és vállalni az ezzel járó társadalmi fele-
lősséget és feladatot. a tudós ma hivatását csak akkor tudja
betölteni, ha benne él tudományága révén a közéletben is, ha
ismeri népe, hazája helyzetét, törekvéseit, ha aktíván tájé-
kozik a világ dolgaiban. a közéletben való aktív jelenlét,
az étellel, termeléssel való kapcsolat, a politikai érdeklő-
dés és érdekeltség mindig termékenyen hat vissza a tudomány
kérdésfeltevésére, problémaérzékenységére és leleményességé-
re is.

tudományunk számára ma a világ is nyitott. a szocialista
közösség országainak határain belül építhet az összefogás,
együttműködés erő-sokszorozó segítségére is. a tudomány ered-
ményeinek nemzetközisége mellett az internacionalizmusban talál-
ja meg annak egyetemes biztosítékát, hogy eredményei a társa-
dalmi haladás, a nemzeti függetlenség, a béke ügyét szolgál-
ják.

fejlesztjük, mint eddig is, tudományos kapcsolatainkat a
több országokkal, és úgy tekintjük e kapcsolatokat, mint az
ideológiai harc területét: átvéve azt, ami valóban tudományos e-
redmény és elhárítva azt, ami tőlünk idegen, a velünk szemben
álló, tudománytalan „eszméi koncepciókat.” e mellett meg-
különböztetjük a divatot a valódi korszerűségtől, a pillanat-
nyi és látszólagos előnyöket a szocialista fejlődési távlat
lehetőségeitől.

/folyt. köv./
19,55/gi

- 65 -

NA 2020

a tudomány sok tekintetben valóban nemzetközi, de a tudós-
nak mindig van hazája, világnézete. a marxizmus pedig semmikép-
pen sem korlátja, - ellenkezőleg: kiteljesítője -, ha tetszik
modellje - a tudomány nemzetköziségének.

tisztelt közgyűlés!

pártunk a felszabadulás első perceitől kezdve fontos fel-
adatának tekintette a legszélesebb dolgozó tömegek és az alkotó
értelmiség közelítését egymáshoz, kapcsolataik elmélyítését.

az értelmiségnek nemcsak a számszerű sulya, de jelentősége és
társadalmi szerepe is megnőtt a szocialista társadalomban, s ez
a szerep egyre fontosabbá válik épp azért, mert a párt, a kormány,
az egész nép előtt a munkásosztály politikájának elmélyíté-
se, tudományosan még jobban megalapozott kidolgozása és egyre
szervezettebb végrehajtása áll.

az értelmiség azért találja meg a maga természetes helyét
és funkcióját ebben a folyamatban, mert maga is ezernyi szállal
kötődik a néphez, a munkásosztályhoz. mai alkotó és tanító értel-
miségünk 1/3-a eredetileg maga is munkás vagy paraszt volt, to-
bábbi kb. 40 százalékának pedig a szülei voltak munkások vagy
parasztok. összesen tehát mai értelmiségünknek mintegy 3/4-e
olyan, aki vagy maga is vagy szülei, családja révén közvetlenül
is a munkásság és parasztság soraiból került ki. az értel-
miség azonban nemcsak azért ért egyet a munkásosztály politi-
kájával, mert többségében munkás vagy paraszt származású. az ér-
telmiség azért találta meg helyét a szocializmusban, mert a szo-
cializmus humánus törekvései és az értelmiségi lét céljai, az
emberiség, az emberi haladás szolgálata egy tőről fakadnak.
ahogy pártunk tudomány-politikai irányelvei is leszögezték, a
szocializmus és a tudomány egymásra találtak és szövetségesek.

a tudomány végső céljai csak a társadalmi haladás folyama-
tában és a társadalmi haladás által realizálódhatnak. s for-
ditva: a szocializmus csak a tudomány felszabadításával és a tu-
domány eredményeinek maximális felhasználásával érte el eddigi
történelmi sikereit és arathat győzelmet az egész világon. csak
a szocializmus teszi lehetővé, hogy a tudomány valóban betöltsé
hivatását, s eredményei ne az emberiség pusztulását, hanem
felemelkedését szolgálják.

/folyt. köv./
20,00/gi

- 66 -

NA 2000

az öntudatos munkásosztály és annak pártja becsüli legjob-
ban a tudományt. ez nem egyszerűen anyagi kérdés, bár az is.
azokban a létfontosságú feladatokban, amelyeket társadalmunk a
tudományra biz, fejeződik ki leginkább a bizalom. abban, hogy
létfontosságúnak tartjuk a tudósok és az egész értelmiség
aktív, munkatársi részvételét az ország életének tudományos irá-
nyításában, alternatívák kidolgozásában, a döntések előkészí-
tésében és végrehajtásuk folyamatában is.

ez egyben komoly nemzeti, társadalmi felelősséget is je-
lent a tudomány számára.

aczel gyorgy befejezésül hangoztatta:

a tudós munkája az egész magyar népnek fontos. népünk, a
felszabadult ország segítő, figyelő, megértő társaként állt
és áll önök mellett. /mti/

--

bb.35. megkezdődött az akadémiafolyt /p

az agrár-, orvosi és biológiai tudományok osztályainak e-
gyüttes ülésén dr. láng istván főtitkárhelyettes tartott beszá-
molót az mta természettudományi ii. főosztályának az akadémiai
reform óta kifejtett tudományszervezési és szakigazgatási tevé-
kenységéről. elmondotta, hogy az elmúlt négy év alatt az agrár-,
az orvostudományi és a biológiai kutatásokat nyugodt, kiegyen-
súlyozott légkör jellemezte. sok volt a gond és a probléma is,
de a testületi és a szakigazgatási munka között sikerült megfe-
lelő összhangot teremteni. ez is bizonyítja, hogy a két tevé-
kenység szétválasztása helyes döntés volt, ; így még eredmén-
yesebben biztosítható a kutatók munkájának zavartalansága. a tu-
dománypolitikai irányelvek akadémiai végrehajtása jelentős vál-
tozást eredményezett az akadémiai kutatóhelyek irányításában és
felügyeletében, valamint munkájuk feltételeinek javításában.

/folyt köv ./
20.05/p

-67-

NA 2000

bb.35. megkezdődött az akadémiafolyt /p

megemlítette, hogy a szegedi biológiai központnak, az akadémia legnagyobb vidéki centrumának tavalyi teljes átadása teremtette meg hazánkban a feltételeket a biológia rohamosan fejlődő legfontosabb területein folyó magasabb színvonalú kutatásokhoz. a szegedi központ és a mezőgazdasági kutató intézet martonvásári fitotronjának létesítését mindenekelőtt az anyagi eszközök koncentrált felhasználása tette lehetővé. ez az oka annak is, hogy a fejlesztés az akadémia egész területén és a főosztály irányítása alá tartozó intézeteknél, tanzéki kutatóhelyeknél az elmúlt négy évben nem volt egyenletes.

az akadémia jelenleg az ország biológiai kapacitásának 85 százalékát felügyeli és irányítja. a hazai orvos- és agrártudományi kutatási kapacitás 85-90 százaléka viszont az egészségügyi és a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium irányítása alá tartozik. az mta a két minisztériummal szoros együttműködésben arra törekszik, hogy - színvonalas alapkutatásaival - elsősorban a mezőgazdasági termelést, valamint a gyógyító-és megelőző orvosi gyakorlatot segítő alkalmazott kutatásokat támogassa.

a főosztály aktívan részt vállalt az elmúlt három évben kialakított országos távlati kutatási terv feladatainak kidolgozásában is. e programokban olyan nagyhorderejű témák kutatása szerepel, mint az életfolyamatok szabályozási mechanizmusának tanulmányozása, és a környezetvédelem biológiai problémái is. ezeken kívül a főosztályhoz tartoznak „a nagyüzemi állattartás állategészségügyi feltételeinek”, és „a növényi fehérjetermelésre ható biológiai tényezők”, vizsgálatának ugyancsak főirányu feladatai is. a többi kutatóhely elsősorban a biológiaiilag aktív vegyületek kutatásába, illetve a mém felügyelete alá tartozó különböző célprogramok kutatásaiba kapcsolódik be. mindegyik főiránynak külön koordináló tanácsa van. e tanácsok között azonban az elmúlt három év alatt még nem alakult ki a megfelelő szervezeti együttműködés.

/folyt köv ./
20.10/p

-68-

NA 2025

bb.35. megkezdődött az akadémia.....folyt/p

ezt követően a főtitkárhelyettes értékelte az akadémiai intézeteknek az egyetemekkel és más kutatóhelyekkel kialakult kapcsolatait. jelentős társadalmi igény - mondotta -, hogy az akadémiai intézetek még gyümölcsözőbb kapcsolatokat alakítsanak ki az egyetemekkel, más kutatóintézetekkel és egymás kutatási eredményeit a gyakorlatban kölcsönösen hasznosítsák.

örvendetesen fejlődött a kutatók szakmai képzettségének színvonala, és a főosztályhoz tartozó területek nemzetközi kapcsolatai. a szocialista országokat érintő közös kgst feladatok 26 kutatási témájának kidolgozásában például hat kutatóintézet és kilenc egyetemi tanszék, illetve egyetemi kutatócsoport vett részt. a fejlődő nemzetközi kapcsolatok előnyösen befolyásolták a kutatócserét, s az utóbbi években a főosztályhoz tartozó kutatók igen nagy számban vettek részt külföldi tanulmányutakon.

a magyar tudományos akadémia közgyűlése kedden a tudományos osztályok üléseivel folytatja munkáját./mti/

--

bb 79. ünnepi filmbemutató a puskin moziban

t ro/pá gi la

1974. május 6.

csehszlovákia felszabadulásának 29. évfordulója alkalmából hétfőn a puskin filmszínházban ünnepi bemutató keretében vetítették le „a mi völgyünk”, című színes csehszlovák filmet. ebből az alkalomból dr. gombár józsef, a mokép igazgatója, illetve martin filipek, a szlovák filmkölcsönző vállalat igazgatója üdvözölte a párt, állami és művészeti élet megjelent, ismert személyiségeit, méltatta a két ország filmművészetének egyre bővülő kapcsolatait.

/folyt. köv./
20,20/gi

- 69 .

NA 2025

bb 79. /ünnepi filmbemutató... 1. folyt/gi

a német fasiszta megszállók ellen harcoló csehszlovák partizánoknak emléket állító film bemutatóján megjelent roska istván külügyminiszter-helyettes, demeter sándor, a kulturális kapcsolatok intézetének elnökhelyettese, kondor istván, a művelődés-ügyminisztérium filmfőigazgatóságának vezetője. ott volt dr. václav moravec, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

--

bb.80. bolgár kalauz

p la

1974. május 6.

a bolgár kulturális központban hétfőn surányi ibolya „bolgár kalauz”, című önálló estjén a népköltészet gyöngyszemeiből, valamint illyés gyula, nagy lászló verseiből, kosztolányi dezső és kardos g. györgy bolgár vonatkozású elbeszéléseiből adott elő. közreműködött csengery adrienne, a magyar állami operaház magánénekesnője, és kecskés andrás látzművész. /mti/

--

bb.81. közlekedési balesetek

i ms /pá/p la

1974. május 6.

hétfőn délután a xvi. kerületben sashalmon a bajcsy-zsilinezky ut és a sasvár ut kereszteződésében összeütközött egy tehergépkocsi és egy motorkerékpár. a motorkerékpár vezetőjét, simon istván 30 éves festőt a mentők súlyos állapotban kórházba szállították. édesapja, a motorkerékpáron vele utazó simon mihály 61 éves nyugdíjas zúzódásokat szenvedett és a sashalmi sztk-ban részesítették orvosi ellátásában.

a xiv. kerületben a kacsóh pongrác ut és a nagy lajos király ut sarkán egy személygépkocsi elütötte rosenbeczki zoltán 11 éves tanuló. a mentők agryázkódással a heim pál kórházba szállították. /mti/

--

20.20/p

-70-

NA 20²⁰

bb 82. budapestre érkezett antonio giolitti olasz miniszter

t sb/pá gi la

1974. május 6.

bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter meghívására antonio giolitti költségvetési és tervezésügyi miniszter vezetésével olasz küldöttség érkezett hétfőn budapestre. a delegáció tárgyalásokat folytat a magyar-olasz építésügyi együttműködés elmélyítéséről, a kapcsolatok bővítéséről.

a ferihegyi repülőtéren bondor józsef miniszter fogadta az olasz vendégeket. ott volt mario franzi, az olasz köztársaság budapesti nagykövete is.

x x x

a magyar-olasz ipari és műszaki-gazdasági együttműködési vegyesbizottság keretében 1972. márciusában alakult meg az építésügyi munkacsoport, amely a közvetlen áruforgalmi kapcsolatokon túl fontos feladatként jelölte meg tartós kooperációs kapcsolatok kiépítését. mindkét fél szorgalmazza a két ország vállalatainak közvetlen együttműködését. így a magyar és az olasz vállalatok között már több termelési együttműködési témában kezdődtek tárgyalások. egyebek között megbeszéléseket folytatnak hidraulikus önrakodó tolólappal felszerelt, többféle célra alkalmas kisdömpör, kisméretű vibrációs uthengerek, épületszerkezetek kooperációs gyártásáról.

bondor józsef miniszter múlt év februárjában tett látogatást olaszországban, s akkori tárgyalásaink főként a dél-olasz és a magyar vállalatok közötti műszaki-gazdasági együttműködési, kooperációs kapcsolatok újabb lehetőségeit vizsgálta. most a budapesti megbeszéléseken áttekintik az eddigi kapcsolatok eredményeit és további lehetőségeket keresnek a kölcsönösen előnyös együttműködés fejlesztésére. /mti/

--

-71-

NA 21²⁰

bb.83. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18.000 órától
zárásig:

fé la 1974.május 6.

- 75. magyar-jugoszláv munkaügyi tárgyalások
- 76. időjárásjelentés
- 77. hazaérkezett katona istván
- 78. aczél györgy beszéde
- 79. csehszlovák filmbemutató
- 80. bolgár kalauz
- 81. közlekedési balesetek
- 82. olasz miniszter
- 83. hírjegyzék/mti/

-. -

- v é g e -

készült a belpolitikai szerkesztőségben
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztő: lakatos erzsébet

M 2/30

-72-

MTI.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb 1. kalandozások hat földrészen - új tudományos sorozatok
a tit természettudományi stúdiójában

i m/gk gi zs -cz

1974. május 7.

sok érdekes, népszerű sorozat között válogathatnak a tudományos ismeretterjesztő társulat bocscai uti teknyágyájo-
mányi stúdiójának látogatói. újdonság, hogy kísérleti jelleg-
gel a televízióval közösen sorozatot szerveznek. a cél, hogy
a látogatók bepillantást kapjanak a tévé készülő ismeretter-
jesztő műsoraiba és véleményüket, javaslataikat megvitathas-
sák a műsorok szerkesztőivel, rendezőivel, szakértőivel. a
„kísérleti kémiai filmestek”, -en a mafilm népszerű tudományos
filmstúdiójának a közelmúltban elkészült nyolc filmjét vetítik,
amelyek a tévé későbbiekben induló kémiai adásainak alapjai
lesznek.

a tit-stúdió és a televízió második közös kísérleti „tan-
folyamának”, címe: korok és emberek. az előadások képet adnak
az egyes társadalmi korok embereiről, gazdálkodásáról, művésze-
téről.

a fizika és a technika határterületein kalandozik a „ma-
fizikája - a jövő technikája”, című sorozat. újszerű utakon kö-
zelíti meg a kémia problémáit „a közvetlenül megfigyelhetőből
elindulva”, című rendezvénysorozat. érdekesen fogalmazza meg
az embertan-biológia fontosabb problémáit a „genetika”, című
sorozat. a természetvédelem biológiai kérdéseivel is több elő-
adás foglalkozik.

/folyt. köv./

- 1 -

M
m